

**Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta**

Lukáš Burget

Právní povaha a následky tzv. rámcové smlouvy

Diplomová práce

Olomouc 2018

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Právní povaha a následky tzv. rámcové smlouvy vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 30. 11. 2018

Lukáš Burget

Obsah

Úvod.....	5
1. Obecná východiska pro zkoumání právní povahy rámcových smluv.....	7
1.1. Relevantní právní úprava obsažená v NOZ.....	8
1.2. Doktrinální přístup k chápání povahy rámcových smluv.....	12
1.3. Uchopení povahy rámcových smluv v judikatuře Nejvyššího soudu.....	14
2.1. Závazek založený rámcovou smlouvou.....	16
2.2. Různé způsoby pojetí dluhu z rámcové smlouvy.....	19
2.3. Zdánlivě podobné instituty obligačního práva.....	26
2.4. Rámcová smlouva ve prospěch třetí osoby?.....	29
3.1. Temporální a obsahové vymezení dosavadní judikatury.....	34
3.2. Inominátní smlouva a obchodní podmínky.....	34
3.3. Sřet protichůdných koncepcí v judikatuře.....	38
3.4. Nejvyšší soud Slovenské republiky.....	39
4.1. Obecně ke vztahu rámcové a realizační smlouvy.....	41
4.2. Praktické důsledky odlišnosti koncepcí.....	43
4.3. Vliv na aplikaci některých ustanovení o závazcích.....	44
Závěr.....	48
Seznam použitých zdrojů.....	50
Abstrakt práce.....	53

Seznam použitých zkratek

NOZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
NS	Nejvyšší soud České republiky
ObchZ	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
UNCITRAL	Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo
NS-SR	Nejvyšší soud Slovenské republiky
o.s.ř.	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Rekodifikace soukromého práva představuje pro právní řád České republiky velmi významný milník, jehož důsledkem je vznik nemalého množství interpretačně-aplikačních otázek. Vzhledem k rozsahu právní úpravy a objemu právních norem, jež tento rozsáhlý legislativní akt zasáhl, nemůže skutečnost, že dosavadní čtyři roky účinnosti nového občanského zákoníku zdaleka nestačily k tomu, aby právní nauka vyčerpávajícím způsobem vysvětlila všechny stěžejní interpretační nejasnosti, vzbuzovat absolutně žádné udivení. Nemluvě pak o závazných názorech vyšších článků justiční soustavy vyslovených v souvislosti s jejich judikatorní činností.

Navzdory značnému množství kvalitně zpracované komentářové literatury ponechává nová občanskoprávní úprava spoustu prostoru k dalšímu a podrobnějšímu zkoumání svých institutů, ať už těch v našem právním řádu důvěrně známých, nebo těch, které jsou v souvislosti s českým občanským právem označovány za „staro-nové“. Důkazem tohoto tvrzení je mimo jiné i pojem rámcových smluv, které právní praxe znala již před účinností nového civilního kodexu. A tím spíš lze otázku rámcových smluv označit za aktuální, že navzdory jejich nezanedbatelnému praktickému významu jim zjevně nebyl ani v dřívější odborné literatuře věnován nikterak rozsáhlý prostor. Z lustrace autorovi dostupných knihovních zdrojů vyšlo najevo, že tvorba jakékoliv obsáhlejší rešerše týkající se daného tématu představuje náročný úkol, jelikož zmínky o problematice rámcových smluv, jež je možné v odborné literatuře dohledat, jsou ve většině případů vcelku strohé, fragmentárně pojaté subkapitoly, včleněné do obsáhlejších celků.

Z dostupné literatury, která se rámcovým smlouvám věnuje poměrně obsáhleji lze konkrétně jmenovat pátý svazek komentáře k NOZ vydaného nakladatelstvím C. H. Beck¹. Podstatně širší rozsah zpracování tématu ve srovnání s ostatními monografiemi vykazuje rovněž publikace s titulem *Obchodí smlouvy* vydaná týž nakladatelstvím², stále se však jedná o několik málo stran, nikoliv o komplexní zpracování tématu. Zajímavý pramen pro zkoumání povahy rámcových smluv představuje rovněž judikatura Nevyššího soudu Slovenské republiky, který jejich právní kvalifikaci stále provádí na základě federálního Obchodního zákoníku, který vstoupil v platnost před rozdělením polistopadové československé federace.

---

¹ HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014.

² DOHNAL, Jakub, GALVAS, Miroslav, OLIVA, Jakub. *Obchodní smlouvy*. Praha: C.H. Beck, 2016.

Navzdory relativně úzkému prostoru, který je v odborných monografiích rámcové smlouvě věnován, budí tato právní entita podstatnou kontroverzi i v těch nejzásadnějších otázkách, které jsou s ní spjaty. Jedná se pak zejména o odmítavé postoje k její právní kvalifikaci zastávané Nejvyšším soudem České republiky v období účinnosti občanského zákoníku z roku 1964. V souvislosti s touto skutečností pak ve světle civilní rekodifikace vyvstává otázka, zda nenastal čas k důkladné revizi dřívějších stanovisek Nejvyššího soudu.

Účelem této práce není analýza, která by byla natolik ambiciózní, aby přinesla zcela nové komplexní závěry o povaze rámcové smlouvy. V následujících kapitolách bude toliko pojednáno o možných důsledcích aplikace nového občanského práva při právní kvalifikaci rámcové smlouvy, coby specifického institutu známého již před účinností současného civilního kodexu, jímž se však zvláštní část závazkového práva ani dnes výslovně nezabývá; výsledkem této analýzy by potom měl být mimo jiné také závěr o tom, do jaké míry se dosavadní judikatura jeví být aplikovatelná na nové případy.

1. Obecná východiska pro zkoumání právní povahy rámcových smluv

Lze konstatovat, že právo, jakožto ucelený systém obecně závazných právních norem, které jsou z notoricky známých důvodů typické určitou měrou abstraktnosti, představuje z hlediska funkčního především prostředek regulace reálných vztahů, které vznikají mezi subjekty práva v jejich každodenním životě, přičemž výjimkou není ani právo závazkové. Důsledkem této skutečnosti je potom samozřejmě vznik rozličných situací, jež praxe utváří a v otázkách jejichž právní kvalifikace mohou vznikat zásadní problémy. Vzhledem k dynamičnosti obchodních styků můžeme obligační právo považovat za „bezednou studnici“ takových případů, kdy praktická nutnost precizní kontraktace spolu s dispozitivní právní úpravou vytváří široký prostor pro kreativní využití všech možností, které limity soukromého práva nabízejí.

Rámcové smlouvy představují příklad *par excellence*, kdy potřeby praxe kreovaly v mezích právního řádu entitu ustálenou natolik, že ji s určitou mírou nadhledu můžeme označovat za ustálený institut závazkového práva. To vše navzdory skutečnosti, že civilní kodifikace obsažená v NOZ neobsahuje jediné ustanovení, které by v právním řádu výslovně zakotvovalo institut rámcové smlouvy či se problematice právní úpravy rámcových smluv jinak explicitně věnovalo. Příkladná je ovšem také kontroverze, která okolo tohoto institutu dlouhodobě panuje. Již na základě okřídleného úsloví „sto právníků – sto názorů“ lze vytušit, že nalezení jediného správného východiska nebude docela jednoduché, a obtížné je to tím spíše, že dvě stěžejní názorové skupiny zastávají východiska, která jsou v zásadě naprosto protichůdná.

Ačkoliv právní názory obsažené v ustálené judikatuře Nejvyššího soudu reprezentují vysokou právní autoritu, která z postavení původce výkladu plyne, soustavná a kategorická negace těchto stanovisek pocházející ze strany současné jurisprudence nemůže připouštět, aby odkazy na příslušná relevantní soudní rozhodnutí bez dalšího představovala dostačující právní argumentaci při výkladu obsahu rámcových smluv. Je na první pohled zřejmé, že závěr o tom, zda rámcová smlouva představuje smlouvu *stricto sensu*, či nikoliv, a zda závazek zakládá nebo nezakládá, nepředstavuje pouze teoreticko-akademickou právní úvahu, ale že důsledky příklonění se k té či oné názorové skupině bude mít nezanedbatelné praktické dopady, jejichž vliv na výklad právních jednání směřujících ke kontraktaci bude velký. S ohledem na skutečnost, že se rámcové smlouvy ve značné míře vyskytují mj. v obchodních vztazích mezi podnikajícími subjekty, kde mohou ovlivňovat peněžní toky o poměrně velkém objemu, je z hlediska praktického velmi žádoucí, aby byla problematice rámcových smluv věnována

dostatečná pozornost, jejímž důsledkem by v ideálním případě mohlo být odstranění nejpodstatnějších názorových rozporů týkajících se samotné povahy rámcových smluv.

1.1. Relevantní právní úprava obsažená v NOZ

1.1.1. Smlouva

Jedním ze základních cílů této práce je hledání odpovědi na otázku, zda rámcová smlouva je skutečně smlouvou *stricto sensu*, resp. hledání správné právní kvalifikace rámcové smlouvy. Je tedy nezbytné věnovat určitý prostor teoretickému rozklíčování některých pojmů tak, jak je chápe současná právní nauka, ačkoliv to může v úvodní fázi působit poněkud stroze a deskriptivně.

NOZ obsahuje v § 1724 odst. 1 definici smlouvy, když stanoví, že „*smlouvou projevují strany vůli zřídit mezi sebou závazek a řídit se obsahem smlouvy*“. Existence takové definice přináší ve srovnání s dřívější úpravou OZ64 do právního řádu novotu, jelikož dřívější úprava explicitní definici smlouvy postrádala.³ Můžeme tak říci, že za smlouvu je možno označit takové konsenzuální právní jednání, jehož následkem je vznik závazku. Komentářová literatura⁴ v souvislosti s tímto novým vymezením hovoří o terminologickém rozlišování mezi smlouvami, které zakládají závazek, a dohodami, coby konsenzuálními právními jednáními, jejichž následkem je jiná právní skutečnost, než vznik závazku⁵. Chceme-li rámcové smlouvy skutečně chápat jako smlouvy (v užším smyslu slova), je nezbytné zkoumat, zda je rámcová smlouva způsobilá založit mezi smluvními stranami závazek.

V souvislosti se smlouvou a jejím obsahem je rovněž nutno zmínit obsah § 1747 NOZ, který je věnovaný typovým a inominátním smlouvám. Připustíme-li totiž, že by rámcová smlouva mohla být smlouvou ve smyslu § 1724 odst. 1 NOZ, bude se dále nutno vypořádat s tím, zda může rámcová smlouva naplňovat podstatné náležitosti některého ze smluvních typů obsažených v NOZ⁶ a podléhat tak režimu prvního odstavce výše uvedeného paragrafu. Pokud by byl dílčí závěr negativní, nelze z toho samozřejmě bez dalšího vyvozovat, že se o smlouvu jednat nemůže, naopak by bylo nasnadě posuzovat, zda se takovým konsenzuálním právním jednáním nezakládá jiný závazek, než výslovně typově popsany v textu zákona, a

³ BÁNYAIOVÁ, Alena IN PRAŽÁK, Zbyněk, FIALA, Josef, HANDLAR, Jiří a kol. *Závazky z právních jednání podle občanského zákoníku*. Praha: Leges, 2017, s. 5.

⁴ Např. HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 18

⁵ Při chápání dohody *largo sensu* je však možno tento pojem chápat jako širší – zastřešující dohody v užším smyslu a smlouvy.

⁶ Ale např. i v jiných právních předpisech – viz např. § 50 Energetického zákona (ačkoliv názory na to, zda se skutečně jedná o samostatný smluvní typ, autor se přiklání k pozitivnímu závěru – srov. např. JASENSKÝ, Martin IN EICHLEROVÁ, Kateřina a kol. *Energetický zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 1047–1049).

není tak namístě aplikovat ustanovení odstavce druhého, který aprobuje právní jednání směřující k uzavření *inominátní smlouvy*.

1.1.2. Závazek

Jak již bylo zmíněno výše, vymezení pojmu *závazek* představuje mj. premisu pro kvalifikaci konsenzuálního právního jednání ve smyslu smlouva vs. dohoda. Zběžná rekapitulace obsahu tohoto pojmu je však poměrně významná i pro další výklad věnovaný judikatuře Nejvyššího soudu. Závazek pro účely úvah o povaze rámcové smlouvy však není relevantní pouze z hlediska obsahu pojmu, nýbrž i pro právní následky existence závazku (založeného smlouvou ve smyslu § 1724 odst. 1 NOZ), resp. následky jeho absence.

NOZ v § 1721 uvádí vymezení závazku, podle něž závazek spočívá v oprávnění věřitele požadovat určité plnění, coby svoji pohledávku, proti němuž simultánně stojí povinnost dlužníka tuto pohledávku uspokojit, tedy dluh. Tato definice je doplněna o ust. § 1722, které stanoví, že plnění ze závazku musí mít majetkovou povahu. Pro následující analýzu rámcových smluv je však klíčový pojem dluh (resp. pohledávka). Lze říci, že povaha dluhu (jak dluh vypadá; co může dluhem být) určuje přípustný obsah závazku (mimo jiných zákonných kritérií). Skutečnost, že dluh může spočívat v povinnosti dlužníka něco dát, konat, nekonat nebo strpět (*dare, facere, omittere, pati*), je notorií, která v obligačním právu přetrvává již od dob římských⁷. NOZ tak výslovně stanoví v § 1789, přičemž komentářová literatura⁸ ve vztahu k tomuto ustanovení uvádí, že je nutné tyto kategorie chápat co nejdříve. Takový závěr je dozajista akceptovatelný i s ohledem na zásadu *favor negotii* výslovně zakotvenou v § 574 NOZ.

Pro následující výklad je nutné akcentovat, že závazek může spočívat v povinnosti něco konat. Typickým a učebnicovým příkladem takového konání bude zajisté např. péče o zdraví, kdy se smlouvou o péči o zdraví poskytovatel zavazuje pečovat o zdraví ošetřovaného, nebo obecněji příkaz, kdy se smlouvou příkazní příkazník zaváže k určitému jednání, faktickému či právnímu, za účelem obstarání záležitosti příkazce. Je zjevné, že povinnost konat vyplývající z příkazní smlouvy může spočívat v povinnosti právně jednat (kontrahovat) se třetí osobou na účet příkazce. Je však na místě položit si otázku, zda se může subjekt analogicky zavázat rovněž ke konání spočívajícímu v budoucím právním jednání (na svůj účet) s toutéž osobou. Odpovědí může být sama o sobě skutečnost, že zákon nic takového nezakazuje, a tudíž je zde otevřený prostor pro aplikaci zásady autonomie vůle (§ 1 odst. 2

⁷ Viz např. HEYROVSKÝ, Leopold. *Dějiny a systém soukromého práva římského*. 6. vydání. Bratislava: Nákladem Právnické fakulty University Komenského v Bratislavě, 1927, s. 301.

⁸ Např. PETROV, Jan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 295.

NOZ). Silnějším argumentem je však skutečnost, že zákon analogický závazek výslovně připouští ve formě smlouvy o smlouvě budoucí (§ 1785 a násl. NOZ), již se dlužník zavazuje uzavřít v budoucnu s věřitelem smlouvu s určitým obsahem, který je alespoň obecným způsobem při uzavření smlouvy o smlouvě budoucí ujednán.

1.1.3. Obchodní podmínky

Vezmeme-li v úvahu skutečnost, že NS ve své judikatuře věnující se rámcovým smlouvám vcelku hojně a frekventovaně operuje s pojmem obchodních podmínek, lze považovat za vhodné věnovat v úvodní části několik řádků rovněž exkurzu do problematiky tohoto institutu.

Obchodní podmínky lze obecně definovat jako nepřímá smluvní ujednání, která stojí mimo samotný text smlouvy, jejíž součástí se stanou, projeví-li s tím smluvní strany souhlas⁹ (většinou ve formě *oferty*, která na ně odkazuje, a její následné *akceptace*). NOZ tento institut explicitně upravuje v paragrafech 1751 - 1753, přičemž v § 1751 odst. 1 výslovně stanoví, že část obsahu smlouvy lze určit odkazem na obchodní podmínky, které navrhovatel připojí k nabídce nebo které jsou stranám známy. Ujednají-li si strany v samotné smlouvě obsah odlišně, než jak stanoví obchodní podmínky, má takové ujednání před příslušným ustanovením obchodních podmínek *ex lege* přednost.

Smysl tohoto institutu je, jak uvádí Příkazská¹⁰, zejm. ekonomicky významná *standardizace závazků* v situacích, kdy dochází k masové kontraktaci,¹¹ která by s sebou nesla (v případě nevyužití institutu obchodních podmínek) vysoké náklady. Úsporu nákladů souvisejících s kontraktací lze spojovat zejm. s formulářovými smlouvami, kdy podnikatel využívá textu obchodních podmínek vypracovaných odborníkem opakovaně, aniž by jejich obsah musel být v každém konkrétním případě vkládán do textu samotné smlouvy¹².

Tento institut samozřejmě znala již dřívější právní úprava, která byla účinná v období, k němuž se váže většina (ne-li všechny) z dosavadních rozhodnutí Nejvyššího soudu, v nichž se NS věnoval problematice rámcových smluv. Konkrétně byl vymezen v § 273 ObchZ, který spojoval obchodní podmínky mj. s přívlastkem *všeobecné*. ObchZ tak rozlišoval mezi všeobecnými obchodními podmínkami vypracovanými odborníky nebo zájmovými

---

⁹ BEJČEK, Josef IN BEJČEK, Josef, KOTÁSEK, Josef, PŘÍKAZSKÁ, Monika a kol. *Obchodní podmínky*. Brno: Masarykova univerzita, 2016, s. 19.

¹⁰ PŘÍKAZSKÁ, Monika IN BEJČEK, Josef, KOTÁSEK, Josef, PŘÍKAZSKÁ, Monika a kol. *Obchodní podmínky*. Brno: Masarykova univerzita, 2016, s. 34.

¹¹ Jako příklad si lze představit obchod s elektřinou či plynem.

¹² Nehledě na skutečnost, že takové smlouvy mohou být kvalifikovány jako smlouvy adhezní ve smyslu § 1798 a násl. NOZ.

organizacemi¹³ a jinými obchodními podmínkami, „jež jsou stranám uzavírajícím smlouvu známé nebo k návrhu přiložené.“¹⁴

K této terminologické nuanci Bejček¹⁵ uvádí, že uvedená dřívější diferenciaci, tak jak s ní pracoval ObchZ, byla „neurčitá a poněkud umělá,“ jelikož rozdíl mezi právním režimem všeobecných obchodních podmínek a „jiných“ obchodních podmínek byl v podstatě totožný s jedinou významnou odlišností spočívající v nutnosti faktické známosti podmínek, resp. jejich přiložení k návrhu na uzavření smlouvy. Bejček¹⁶ rovněž uvádí, že koncepce, s níž přichází NOZ, tento duální model obchodních podmínek odstranila, s čímž se lze na první pohled bez výhrad ztotožnit. NOZ v § 1751 odst. 1 stanoví obecné pravidlo pro odkaz do obchodních podmínek, které je totožné s tzv. „jinými“ obchodními podmínkami dle dřívější úpravy ObchZ, a dále v odst. 3 stanoví zvláštní pravidlo pro kontraktaci mezi podnikateli (*business to business*), kdy připouští odkaz na obchodní podmínky vypracované odbornými nebo zájmovými organizacemi, což je totožná dikce, jako v případě všeobecných obchodních podmínek dle ObchZ.

Bejček¹⁷ však zároveň správně poukazuje na skutečnost, že i v textaci NOZ se lze setkat se slovním spojením „všeobecné obchodní podmínky,“ konkrétně pak např. v § 1827 odst. 2. Tomuto faktu však nepřipisuje žádnou právní relevanci a uvažuje spíše na náhodnost a nezáměrnost užití tohoto frazému. Není to však jediný právní názor, s nímž se lze v odborné literatuře setkat. Tak např. Hulmák¹⁸ k tomuto ustanovení uvádí: „Přestože se v komentovaném ustanovení zmiňují všeobecné obchodní podmínky, dopadá povinnost na jakékoliv obchodní podmínky, nejenom všeobecné ve smyslu § 1751 odst. 3.“ Ačkoliv to pro podstatný závěr, tedy že se bude ustanovení aplikovat na veškeré obchodní podmínky, není relevantní, lze z citovaného dovozovat, že je zde snaha o terminologické rozlišení, které je pak Hulmákem výslovně uváděno i v komentáři k § 1751¹⁹.

Skutečnost, že § 1751 odst. 3 cílí na případy kontraktace mezi podnikateli, samozřejmě nevylučuje využití obchodních podmínek vypracovaných odbornými nebo zájmovými organizacemi v případech kontraktace mezi jinými subjekty (vč. vztahu

---

¹³ Komentářová literatura jako příklad takové organizace uvádí např. UNCITRAL – viz TOMSA, Miloš IN PLÍVA, Stanislav, TOMSA, Miloš, ŠTENGLLOVÁ, Ivana a kol. *Obchodní zákoník: komentář*. 13. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 923.

¹⁴ Doslovná citace textu zákona.

¹⁵ BEJČEK, Josef IN BEJČEK, Josef, KOTÁSEK, Josef, PŘÍKAZSKÁ, Monika a kol.. *Obchodní podmínky*. Brno: Masarykova univerzita, 2016, s. 24.

¹⁶ Tamtéž, s. 25.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 539.

¹⁹ Tamtéž, s. 155 – 156.

podnikatel – spotřebitel), neboť odst. 3 normuje pouze odlišný inkorporační režim. Je tak otázkou, zda můžeme skutečně hovořit o zachování dualismu obchodních podmínek tak, jak jej znal ObchZ. Již na první pohled je zvláštní, že zákonodárce užívá zcela nelogicky a nesystematicky termín, který není v § 1751 výslovně definován a jeho obsah (tak jak byl definován ObchZ) „přežívá“ pouze v doktríně. Dle názoru autora je pro výklad obsahu pojmu všeobecných obchodních podmínek dle § 1827 odst. 2 nasnadě odlišné řešení. Ačkoliv se takový výklad může jevit až příliš prostý, lze uvažovat, že zákonodárce užitím tohoto pojmu skutečně zamýšlel odstranit terminologický dualismus, přičemž přívlastek „všeobecné“ nepoužívá pouze omylem, jak zmiňuje Bejček, nýbrž zcela cíleně a v novém smyslu slova. Tento smysl se nevztahuje k právní kvalifikaci obchodních podmínek, k vytvoření odlišné kategorie, nýbrž k fakticitě, která je založena na pluralitě subjektů, s nimiž je kontrahováno za použití odkazu na tyto obchodní podmínky. Všeobecné obchodní podmínky by potom bylo možno chápat jako takové obchodní podmínky, které jsou využívány např. při uzavírání adhezních smluv – tedy určené pro skutečně široký, předem nedefinovaný, okruh obětí. Oproti tomu bychom mohli fakticky odlišovat jiné než všeobecné obchodní podmínky, které by byly určeny pro opakovanou kontraktaci s týmiž subjekty (např. určitou předem definovanou skupinou subjektů), jimž je obsah těchto obchodních podmínek důvěrně znám a měly by je již mít k dispozici v textové podobě, a tudíž není nutné, aby jim podnikatel tyto obchodní podmínky obligatorně poskytoval spolu se zněním nově uzavřené smlouvy ve smyslu § 1827 odst. 2.

1.2. Doktrinální přístup k chápání povahy rámcových smluv

Jak již bylo zmíněno, současná jurisprudencí představuje v zásadě poměrně konzistentní názorovou skupinu v jejímž rámci se většina autorů shoduje na podobných závěrech. Navzdory tomu je obtížné hledat mezi monografiemi publikovanými po účinnosti NOZ tituly, které by komplexně pojednávaly o povaze a právních konsekvencích rámcových smluv, přičemž by obsahovaly rozsáhlejší argumentaci, potažmo kazuistiku, na niž by příkladmo demonstrovaly, jak je možno uváděné závěry aplikovat v praxi. Značná část autorů se problematice rámcových smluv ve svých autorských dílech věnuje pouze okrajově, a tak mají kapitoly věnované tomuto institutu povětšinou charakter stručného fragmentu inkorporovaného do pojednání o obecné problematice závazků z právních jednání.

Značná část autorů primárně popisuje kauzu uzavírání rámcových smluv, která je velmi dobře patrná již ze samotné praxe, a již je předpokládání četné kontraktace mezi týmiž

subjekty²⁰, zpravidla dlouhodobými obchodními partnery, kdy tyto subjekty usilují o snížení nákladů opakované budoucí kontraktace, a proto volí mezi možnými způsoby standardizace kontraktů, jak tento jev explicitně pojmenovává Příkazská²¹, která toto označení přebírá od Csacha. Příkazská se v citovaném článku věnuje účelu uzavírání rámcových smluv relativně podrobně, když hovoří jednak o snížení nákladů spojených s vyhotovováním obsahu (a fakticky samotného textu) jednotlivých smluv pro každý konkrétní případ, a následně i o výrazné úspoře času při zkrácení kontraktačního procesu. V obecné rovině lze však konstatovat, že snížení nákladů opakované kontraktace mezi totožnými subjekty funguje srovnatelně u různých způsobů standardizace, mezi něž jsou pro svůj primární účel samozřejmě zahrnovány i obchodní podmínky²².

K samotné právní povaze rámcových smluv se pak odborná literatura většinou vyjadřuje jen velmi lakonicky, přičemž se většina autorů omezuje na stručné konstatování svých právních názorů bez prezentace širších souvislostí. K obecnému konstatování, že rámcová smlouva není explicitně občanským zákoníkem upravena, mnozí autoři dodávají, že dle jejich názoru rámcová smlouva představuje specifický typ smlouvy (nikoliv však smluvní typ), který je nutno kvalifikovat jako inominátní smlouvu ve smyslu § 1751 odst. 2 NOZ (viz výše)²³. Jak již bylo zmíněno, aby moha být smlouva považována za smlouvu ve smyslu NOZ, musí se jednat o konsenzuální právní jednání směřující ke vzniku závazku, a jelikož je rámcová smlouva doktrínou chápána jako jeden z prostředků standardizace, lze bez větších problémů vytušit, jaký závazek je v odborné literatuře uváděn jako důsledek uzavření rámcové smlouvy.

Dle převládajícího názoru tedy povinnost k plnění (dluh), jenž zakládá rámcová smlouva představuje (velmi zkratkovitě řečeno) závazné stanovení obsahu budoucích smluv. Rámcová smlouva tak v tomto interpretačním pojetí představuje samostatnou smlouvu zakládající závazek, který existuje paralelně s tzv. smlouvami realizačními, jež strany smlouvy rámcové následně uzavírají a na jejichž základě teprve vzniká závazek směřující k uspokojení určité ekonomické potřeby. Z tohoto vztahu dvou účinných smluv je tedy dovozována skutečnost, že povinnosti sjednané v rámcové smlouvě jsou pro strany při plnění

---

²⁰ Viz např. DOHNAL, Jakub IN DOHNAL, Jakub, GALVAS, Miroslav, OLIVA, Jakub. *Obchodní smlouvy*. Praha: C.H. Beck, 2016, s. 188.

²¹ PŘÍKAZSKÁ, Monika. Rámcové smlouvy po rekodifikaci. *Obchodněprávní revue*, 2016, roč. 8, č. 9, s. 247.

²² Viz např. ŠILHÁN, Josef IN BEJČEK, Josef, KOTÁSEK, Josef, PŘÍKAZSKÁ, Monika a kol. *Obchodní podmínky*. Brno: Masarykova univerzita, 2016, s. 44

²³ Viz např. Bejček, Josef IN BEJČEK, Josef a kol. *Obchodní smlouvy: závazky v podnikání*. Praha: C.H. Beck, 2015, s. 70.

z realizační smlouvy (subsidiárně²⁴) závazné, aniž by smluvní strany musely takto v realizační smlouvě výslovně ujednat.²⁵

1.3. Uchopení povahy rámcových smluv v judikatuře Nejvyššího soudu

S ohledem na skutečnost, že rámcové smlouvy vznikly jako produkt obchodně-právní praxe, která určitou standardizaci kontraktů mnohdy vyžaduje, a následně se v běžném obchodním styku jako právní instrument dlouhodobě ustálily, nemůže být překvapující jejich frekventovanost při reálné kontraktaci, zejm. mezi podnikatelskými subjekty. Důsledkem toho je i relativně četná judikatura Nejvyššího soudu věnovaná této problematice.

Ačkoliv se Nejvyšší soud k problematice rámcových smluv nejednou vyslovil, značná část jeho rozhodnutí vcelku stroze odkazuje na dřívější judikaturu, aniž by interpretační závěry o povaze rámcových smluv dále rozváděla. Judikatura NS je tedy v této oblasti nejen ustálená/konstantní, nýbrž i poněkud statická a nerozvíjející se, přestože by důkladnější analýza obsažená v odůvodněních judikátů byla vzhledem k nejednotnosti názorů odborné veřejnosti více než žádoucí. Lze-li mezi názorem prezentovaným Nejvyšším soudem a přístupem jurisprudenčním nalézt nějakou výraznější shodu, bude to zcela jistě závěr o kauze uzavírání rámcových smluv. Tak například v rozsudku NS sp. zn. 32 Cdo 24/2010 ze dne 28. 06. 2011 se coby o kauze rámcových smluv hovoří o předpokládaném dlouhodobějším obchodním vztahu mezi podnikateli, kdy právní jednání těchto subjektů směřuje ke stanovení základních pravidel, jimiž se budou řídit v budoucnu uzavřené realizační smlouvy. I Nejvyšší soud tedy rámcovou smlouvu označuje za to, co bychom slovy Csacha mohli nazvat prostředkem standardizace závazků.

Tím je však shoda zastánců dvou existujících názorových proudů vyčerpána. V některých rozhodnutích²⁶ sice můžeme nalézt zdánlivý konsenzus, když i tyto judikáty označují rámcovou smlouvu za inominátní smlouvu, avšak konsekvence, které z tohoto dílčího závěru NS vyvozuje, jsou diametrálně odlišné od současného převládajícího akademického názoru. Mezi pozdějšími rozhodnutími (mj. těmi, které byly vyhlášeny po účinnosti NOZ, ačkoliv byl skutkový stav kvalifikován ještě podle staré civilní úpravy) lze nalézt množství takových, které již rámcovou smlouvu za smlouvu inominátní výslovně neoznačují. Je však otázkou, zda je tato skutečnost důsledkem určitého judikatorního vývoje, který předznamenává možné odchýlení od ustálené rozhodovací praxe, nebo se jedná pouze o

²⁴ Tedy nebylo-li v konkrétní realizační smlouvě ohledně určitých práv a povinností ujednáno jinak.

²⁵ Viz např. HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 24, 152.

²⁶ Viz rozsudek NS sp. zn. 23 Cdo 1888/2007 ze dne 22. 09. 2009.

„náhodný jev“. Pramenem těchto pochybností je zejména existence rozhodnutí předcházejících citovanému rozsudku, v nichž NS taktéž výslovně nezdůrazňuje, že by se mělo jednat o inominátní smlouvu.

Ať už je příčina této do jisté míry terminologické nekonzistentnosti jakákoliv, Nejvyšší soud ve svých rozhodnutích zcela konstantně dovozuje, že rámcová smlouva je smlouvou, která nezakládá závazek. Přestože by takové tvrzení v souvislosti s právní úpravou v současnosti účinnou²⁷ mohlo být považováno v daném případě za nesprávné, vzhledem k terminologii zaužívané za účinnosti ObchZ je zjevné, že obsah tohoto sdělení je legitimní. Jak z odůvodnění většiny rozhodnutí vyplývá, NS označuje za právní důvod vzniku závazku až realizační smlouvu, která zakládá povinnost k plnění, jenž představuje samotnou ekonomicky významnou podstatu celého kontraktačního procesu. Rámcovou smlouvu, jíž však v některých ojedinělých případech označuje rovněž jako smlouvu normativní²⁸, v zásadě degraduje do pozice ujednání, které získává právní relevanci až v případě uzavření realizační smlouvy, která se tímto ujednáním bude řídit, nestanoví-li samotná (realizační) smlouva jinak. Za zmínku stojí již výše citovaný rozsudek se sp. zn. 23 Cdo 1888/2007 ze dne 22. 09. 2009, kde NS výslovně ztotožňuje účinky rámcové smlouvy s obchodními podmínkami dle § 273 odst. 1 ObchZ, přičemž zdůrazňuje, že se jedná o jiné (tzn. nikoliv všeobecné) obchodní podmínky. V určitých případech NS sice rámcové smlouvě jistou míru závaznosti přiznává, nikoliv však ve smyslu právního titulu pro vznik závazku (blíže viz kapitola 3).

---

²⁷ Z důvodu vymezení pojmu smlouva, které je obsaženo v § 1724 odst. 1 bychom neměli hovořit o smlouvě nýbrž o dohodě, jelikož smlouvou se rozumí taková dohoda, která zakládá závazek (viz výše).

²⁸ Např. v usnesení sp. zn. 23 Cdo 936/2012 ze dne 28. 11. 2012.

2. Rámcová smlouva jako důvod vzniku závazku

Následující kapitola bude věnována bližší analýze názoru, který zastává významná část akademiků a autorů odborné literatury, tedy názoru, že rámcová smlouva je smlouvou v užším smyslu a zakládá tedy mezi subjekty, jenž tvoří její strany, závazek. Jak již bylo řečeno, odborná literatura se většinou omezuje na pouhé konstatování závěrů, je tedy namísto podrobit tyto závěry bližšímu zkoumání a nalézt relevantní argumenty, které by je podpořily, či naopak poukázat na případná slabá místa.

2.1. Závazek založený rámcovou smlouvou

2.1.1. Charakter dluhu

Jak již bylo zmíněno výše, dluh může spočívat v povinnosti něco dát, konat, nekonat, či strpět, tuto skutečnost asi není nutné nikterak rozsáhle rozvádět. V právním řádu potom nacházíme výčet toho, jak může taková povinnost v praxi vypadat, jelikož konkrétní vymezení podoby dání, konání, nekonání či strpění představuje podstatné znaky zákonem upravených typových, chcete-li *nominálních*, smluv. Vzhledem k soukromoprávním zásadám autonomie vůle a smluvní volnosti, které se výrazně projevují v ustanovení § 1746 odst. 2 NOZ, však musíme konstatovat, že je tento výčet pouze demonstrativní. Ujednají-li si strany povinnost, která směřuje k jinému následku, než jaký je předpokládán coby podstatná náležitost některého smluvního typu, může vzniknout platná smlouva inominační, a to i tehdy, pokud daná smlouva zdánlivě připomíná určitou smlouvu typovou s absencí některé podstatné náležitosti (tedy pokud vůle stran k uzavření takové závazku směřovala a podstatná náležitost nemá být stanovena dodatečně některým ze zákonem aprobovaných důvodů)²⁹.

Typickým obsahem rámcových smluv je stanovení práv a povinností, jimiž se budou řídit závazky vznikající na základě realizačních smluv, na čemž se shoduje NS i doktrína. Tak například NS ve svém rozsudku sp. zn. 32 Odo 629/2006 ze dne 28. 05. 2008 s odkazem na učebnici obchodního práva³⁰ příkladmo uvádí „(...) *dohody o fakturačním a platebním režimu nebo o způsobu tvorby cen* (...)“. Při zkoumání právní povahy rámcových smluv je tedy primárně nezbytné zjistit, zda je takový obsah způsobilý sám o sobě obstát jako zákonem nedefinovaný (ve smyslu podstatných náležitostí typové smlouvy) závazek.

---

²⁹ PELIKÁNOVÁ, Irena, PELIKÁN, Robert IN ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník: komentář. Svazek V (§ 1721 až 2520)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 60.

³⁰ BEJČEK, Josef, ELIÁŠ, Karel, RABAN, Přemysl a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní závazky. 3. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2003.

Většina autorů tuto možnost nerozporuje, přičemž Hulmák³¹ výslovně uvádí: „*Jeho obsahem (závazku založeného rámcovou smlouvou) je vzájemné právo a povinnost smluvních stran řídit se při uzavření a plnění konkrétní realizační smlouvy rámcovou smlouvou (...)*“. Těžko hledat důvod, pro nějž by toto tvrzení mělo být rozporováno. Autor má za to, že v kontextu v současnosti účinné právní úpravy by se argument, který by tento negativní závěr o absenci zákonné překážky založení takového závazku vyvracel, hledal velmi těžko. Lze si tedy představit, že rámcová smlouva zakládá určitý závazek, který je odlišný od závazku založeného realizační smlouvou, ačkoliv je mezi těmito dvěma závazky velmi úzká, a svým způsobem až zavádějící spojitost, kdy vznik závazku dřívějšího (z rámcové smlouvy) určitým způsobem ovlivňuje podobu (obsah) závazku pozdějšího (resp. více takových závazků) vzniknuvšího ze smlouvy realizační (blíže viz kapitola 4).

Pro názornou ilustraci této teze lze uvažovat například situaci, kdy podnikatel za účelem financování svého podnikání předpokládá nutnost čerpání většího počtu úvěrů od dlouhodobě spolupracující úvěrové instituce, aby pokryl časovou prodlevu mezi vynaložením nákladů výroby a ziskem z prodeje hotového produktu. Pomineme-li možnost tzv. revolvingového úvěru³², bude s určitou periodicitou docházet k uzavírání obsahově podobných úvěrových smluv, a tudíž je dán prostor k využití některého z prostředků standardizace. Lze si tedy představit rámcovou smlouvu, kde budou sjednány např. (a) termín splatnosti měsíčních splátek, v nichž mají být peněžní prostředky vráceny, (b) doložka, podle níž bude úvěrující poskytovat úvěrovanému úvěry s úrokem o 0,1 % nižší, než je obvyklý úrok nabízený ostatním klientům za totožných podmínek poskytování úvěru, a (c) vyloučení ustanovení § 2050 NOZ o smluvní pokutě, coby paušalizované náhradě škody.

Budeme-li při interpretaci takového ilustrativního smluvního ujednání vycházet ze závěru uvedeného výše, mohli bychom dovést vznik hypotetického závazku, který bude spočívat v povinnosti realizovat plnění z budoucích realizačních smluv v souladu s pravidly „a“ až „c“ na straně jedné (dluh) a v právu požadovat plnění za dodržení těchto podmínek na straně druhé (pohledávka). Takový závazek by tedy vzniknul nezávisle na okamžiku vzniku závazku z realizační smlouvy. Uzavřením realizační smlouvy by potom došlo ke vzniku dalšího závazku, který by již naplňoval typové znaky úvěru ve smyslu ustanovení § 2395 NOZ, tedy povinnost úvěrujícího poskytnout peněžní prostředky a povinnost úvěrovaného

---

³¹ HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 24.

³² Zvláštní forma úvěru vytvořená praxí, kdy smlouva stanoví maximální částku úvěru, který v určitých částkách úvěrovaný průběžně čerpá a splácí. (viz PLÍVA, Stanislav IN HENDRYCH, Dušan a kol. *Právníký slovník*. Praha: C. H. Beck, 2009).

tyto prostředky vrátit, jakož i zaplatit úrok, následkem čehož by tyto závazky měly existovat „virtuálně“, chcete-li paralelně. Otázkou, jejímuž řešení bude věnován prostor níže (viz kapitola 4), však je, jak se potom bude projevovat úzká vazba mezi těmito dvěma závazky.

Pokud rámcová smlouva, stejně jako v nastíněném případě, obsahuje pouze závazek spočívající v povinnosti jednat při budoucí kontraktaci určitým způsobem v jejím obsahu vymezeným, může se účinnost takové smlouvy jevit jako sporná. Totiž jestliže nedojde mezi subjekty, jež jsou stranami rámcové smlouvy, v budoucnu z jakéhokoliv důvodu k uzavření žádné realizační smlouvy, nedojde dle nastoleného pojetí rámcové smlouvy ani k žádnému plnění z této smlouvy, jelikož nedojde k „aktivaci“ práv a povinností z této smlouvy a jejím stranám tak nikdy nevznikne reálná povinnost konat, která je dána obsahem rámcové smlouvy. V souvislosti s tímto faktem tedy může vyvstat otázka, zda není účinnost smlouvy podmíněna potestativní suspenzivní podmínkou.

2.1.2. Podmíněnost účinnosti rámcové smlouvy?

Právní úprava podmínky je obsažena v obecné části NOZ, konkrétně v § 548 (a násl.), který stanoví, že „vznik, změnu nebo zánik práv lze vázat na splnění podmínky“. Avšak jak v návaznosti na dikci zákona upřesňuje toto ustanovení doktrína³³, podmínka v zásadě představuje fakultativní odsunutí (budeme-li se tedy věnovat podmínce odkládací) účinků právního jednání, které závisí na vůli jednajících subjektů, přičemž právní jednání je pro jednající závazné již jeho perfekcí. Ačkoliv reálné právní účinky rámcové smlouvy závisí na nejisté budoucí okolnosti, již je uzavření alespoň jedné realizační smlouvy, odlišnost od výše uvedeného je zřejmá. Hypotetická podmíněnost účinků rámcové smlouvy totiž nezávisí na vůli stran, nýbrž vzniká *ipso facto*, jinými slovy: nelze uzavřít jinou rámcovou smlouvu než takto podmíněnou. V odlišném smyslu se problematice odkládací podmínky v souvislosti s rámcovými smlouvami věnuje Nováček. Ten ve svém článku³⁴ publikovaném již v roce 2004 zásadně odmítá, že by rámcová smlouva byla smlouvou s odkládací podmínkou. Zde je však nutno odlišit kontext tohoto názorového manifestu, jelikož Nováček takto tvrdí za účelem odlišení rámcové smlouvy od smlouvy typové směřující k uskutečnění plnění, které tvoří samotnou ekonomicky významnou podstatu celého transakčního procesu.

Otázka možné existence podmínky obsažené v rámcové smlouvě je však spíše akademicko-teoretická, nežli významná pro jejich správnou interpretaci. Je totiž obtížné si představit situaci, kdy by suspenzivně podmíněné účinky měly z hlediska obsahu závazku

---

³³ Viz DOBROVOLNÁ, Eva IN LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I: obecná část (§ 1-654), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 1956.

³⁴ NOVÁČEK, Roman. Rámcové smlouvy. *Právní rozhledy*, 2004, roč. 12, č. 1, s. 16.

významnou právní relevanci (srov. kap. 2.2.1 o zvláštních doložkách). Ať už se postavíme k uvedené tezi pozitivně či negativně, je nesporné, že právně významné účinky uzavření rámcové smlouvy nastanou nejdříve následkem zahájení kontrakčního procesu směřujícímu k uzavření realizační smlouvy (tedy alespoň v případě, kdy bude rámcová smlouva obsahovat výhradně ujednání, které zakládá závazek týkající se modifikace práv a povinností založených realizační smlouvou tak, jak bylo demonstrováno na výše uvedeném příkladu). Z důvodu určité umělosti právní konstrukce založené na teorii potestativní suspenzivní podmínky, a také důvodů dalších, je nezbytné zvážit také možnost, že tato specifická forma nejistoty plnění z rámcové smlouvy, představuje „typický“ znak tohoto druhu inominátního kontraktu.

I bez nutnosti další extrémně rozsáhlé argumentace lze rozpoznat, že v případě rámcových smluv se nejedná o typické odložení účinků smlouvy, jako je tomu např. při darování (či jiné smlouvy o převodu vlastnictví) s podmínkou. Jak již bylo naznačeno, smluvní strany zde svým právním jednáním nesměřují k odložení účinků, které by jinak nastali již uzavřením smlouvy, nýbrž uzavírají smlouvu, z jejíhož obsahu je jim známo, že plnění z takové smlouvy závisí z povahy věci na nejisté budoucí události. Lze tedy usuzovat na možnost, že rámcové smlouvy zakládají závazek s nepodmíněným plněním, které však z hlediska vzniku plnění vykazuje velkou míru zvláštnosti, důsledkem čehož je zdánlivá podoba s institutem odkládací podmínky. Tento stav lze, dle názoru autora, připodobnit (ačkoliv ne zcela precizně, jelikož zde absentuje podoba s odkládací podmínkou) ke specifiku plnění z odvázných smluv. V jejich případě sice nejistota budoucího plnění spočívá pouze v benefitu jedné ze stran, přičemž vznik rozhodné skutečnosti není závislý na jednání kterékoliv smluvní strany,³⁵ přesto lze rozpoznat podstatu této interpretační konstrukce.

2.2. Různé způsoby pojetí dluhu z rámcové smlouvy

2.2.1. Zvláštní doložky a ujednání

Jak již bylo v předcházejícím obsahu nastíněno, předmět závazku založeného smlouvou může mít různé podoby a zásady na nichž stojí současná soukromoprávní úprava směřují spíše k širšímu vnímání obsahu závazku, podoby dluhu a pohledávky. V souvislosti s tímto faktem poukazují někteří autoři na možnost ujednání zvláštních doložek v rámcových smlouvách, což v obecné rovině samo o sobě nemusí vzbuzovat žádnou zásadní kontroverzi, avšak s ohledem na relevanci takových tvrzení ve vztahu k teoretickému vymezení charakteru

---

³⁵ Viz. HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - zvláštní část (§ 2055 – 3014), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 1287- 1288.

rámcové smlouvy je bližší zkoumání některých akademických výroků obsažených v odborné literatuře nezbytné.

Tak např. Dohnal³⁶ používá tvrzení o možných vedlejších doložkách jako podpůrnou argumentaci pro závěr, že rámcová smlouva představuje platně uzavřenou smlouvu zakládající samostatný závazek se samostatným předmětem plnění. Příkladem potom uvádí možná ujednání, která budou bez dalšího (tedy bez nutnosti uzavření realizační smlouvy) přímo a okamžitě zavazovat strany rámcové smlouvy, aniž by aktivace vzniknuvších práv a povinností nutně vyžadovala další právní jednání. Dle Dohnala se tedy může jednat např. o *povinnost mlčenlivosti, přednostní vzájemné spolupráce* apod. Rovněž je nutno upozornit, že na významu takových specifických doložek se zakládá rovněž argument NS o určité míře závaznosti rámcových smluv. Již na první pohled je zjevné, že taková ujednání mají k předmětu plnění, k němuž směřuje celý kontraktační proces tvořený souborem rámcové smlouvy a jednotlivých realizačních smluv, poněkud vzdálenější vztah, než např. ujednání o dodacích, fakturačních a platebních podmínkách.

Rámcová smlouva je obecně vnímána jako nástroj standardizace, který slouží k vymezení dílčích práv a povinností aktivovaných v případě uzavření realizační smlouvy, jinými slovy zakládá závazek postupovat v případě uzavření realizační smlouvy tím či oním způsobem. Za patrný znak takto definované smlouvy tedy můžeme považovat podmíněnost aktivace práv a povinností uzavřením realizační smlouvy. V případě příkladmo uvedených doložek je však situace odlišná, jelikož strany svým právním jednáním směřují k okamžitému a „nepodmíněnému“ následku. Je tedy nasnadě otázka, zda lze takové doložky automaticky ztotožňovat s rámcovou smlouvou (řekněme jakýmsi jejím „jádre“ a to zejména s ohledem na ustanovení § 1727 NOZ.

Obsah citovaného ustanovení připouští možnost zahrnout do téhož jednání nebo téže listiny více samostatných smluv, přičemž každá z těchto smluv má být posouzena samostatně. Technicky tak může dojít k jediné *ofertě* a jediné *akceptaci*, jejichž výsledkem bude více samostatných smluv. K tomu komentářová literatura³⁷ velmi vhodně podotýká, že při posouzení, zda se jedná o více smluv se samostatnými předměty plnění, nebo o jedinou smlouvu s různými předměty plnění, je nutno vycházet ze skutečné vůle stran. Hulmák výslovně uvádí: „*Rozhodující je zde vůle stran. Pokud však nevyplývá jinak (a jinak nemůže vyplývat z pouhého spojení do jedné listiny), posuzuje se každá smlouva samostatně*“. Pokud

---

³⁶ DOHNAL, Jakub IN DOHNAL, Jakub, GALVAS, Miroslav, OLIVA, Jakub. *Obchodní smlouvy*. Praha: C.H. Beck, 2016, s. 189.

³⁷ HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 43.

tedy není patrná vůle smluvních stran, aby byl obsah listiny posouzen jako jediná smlouva, bude se jednat o více jednotlivých smluv, které navíc mohou, avšak nemusejí, být navzájem závislé.

Existují-li vedle sebe dva obsahově odlišné závazky, přičemž jeden spočívá v povinnosti jednat v důsledku uzavření realizační smlouvy určitým způsobem a druhý např. v povinnosti přednostní vzájemné spolupráce, mělo by se při posuzování, zda se jedná o jednu či více smluv postupovat velmi opatrně, a to tím spíše, že i v případě, že bude přednostní spolupráce vázána na zvýhodněné podmínky zakotvené v rámcové smlouvě, může se stále jednat o dvě samostatné smlouvy, které jsou vzájemně závislé. I k názoru, že rámcová smlouva je skutečně smlouvou zakládající závazek z důvodu, že může obsahovat ujednání relativně nezávislá na realizačních smlouvách, je tedy nutno přistupovat velmi obezřetně. Pokud bychom tímto způsobem chtěli bez dalšího vyvrátit názor NS, narazíme mj. i na zásadu *favor negotii*, podle níž by konkrétní doložka mohla obstát jako inominátní smlouva zakládající závazek, přičemž zbytek obsahu by stále mohl být považován za nezávazné „*memorandum*“, jímž se utváří pouhé obchodní podmínky.

Ačkoliv se autor subjektivně přiklání k názoru, že by se na specifické doložky obsažené v rámcových smlouvách, které zakládají závazek, jehož obsahem je plnění odlišné od normativního „standardizujícího“ jádra smlouvy, mělo v odůvodněných případech pohlížet spíše jako na samostatné smlouvy, je si pochopitelně vědom nezanedbatelných úskalí a praktických problémů plynoucích z nutnosti individuálního posouzení a právní kvalifikace jednotlivých případů. Lze se však setkat s případy, které budou jednoznačnější. Nováček³⁸ ve svém článku jako jednu s možných doložek uvádí rozhodčí doložku, přičemž z kontextu vyplývá, že touto doložkou by se měla založit *arbitrabilita* nikoliv pouze pro spory z rámcové smlouvy, nýbrž pro potenciální spory vznikající z realizačních smluv. Rozhodčí smlouva v podobě rozhodčí doložky představuje specifický případ zvláštní doložky obsažené v rámcové smlouvě, která bude vždy posouzena jako samostatná smlouva, aniž by vznikaly zásadní pochybnosti, a to zejména z důvodu její procesní povahy, z níž plyne i relativní nezávislost na rámcové smlouvě, jako „smlouvě hlavní“.³⁹ Jak uvádí Bělohávek, je samozřejmě přípustné, aby smluvní strany začlenily procesní rozhodčí smlouvu do obsahu

---

³⁸ NOVÁČEK, Roman. Rámcové smlouvy. *Právní rozhledy*, 2004, roč. 12, č. 1, s. 14.

³⁹ BĚLOHLÁVEK, Alexander. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 222.

hlavní smlouvy hmotněprávní, a to dokonce tak, že se jeví jako její *esenciální náležitost*, vždy se však bude jednat o samostatnou (závislou) smlouvu.⁴⁰

Ve smyslu zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů by se tak jednalo o doložku dne § 2 odst. 3, písm. b) *in fine*, tedy jinak řečeno o neomezený kompromis, nikoliv o prostou rozhodčí doložku, a to ze dvou kumulativně daných důvodů: (1) vůle projevená při jejím „přijetí“ nesměřuje (pouze) k samotné rámcové smlouvě, která sice zakládá specifický právní vztah, který však nelze ztotožňovat s právními vztahy vznikajícími v souladu s jejím zněním z jednotlivých realizačních smluv, ale směřuje i těmto budoucím právním vztahům založeným teprve realizačními smlouvami; a (2) rovněž se nejedná o rozhodčí doložku, která je ad hoc navrhována a akceptována při uzavření každé jednotlivé realizační smlouvy, tak by tomu bylo např. u doložky obsažené v obchodních podmínkách, jelikož je zde dán konsenzuální projev vůle, jímž strany *pro futuro* zakládají *aritrabilitu* pro budoucí spory ze smluv, které v budoucnu mohou ale nemusejí vznikat.

2.2.2. Smluvní přímus

Jak bylo popsáno v kapitole 2.1., za obsah závazku založeného rámcovou smlouvou lze považovat povinnost řídit se při budoucí kontraktaci (uzavírání realizačních smluv) smluvenými pravidly, resp. právo požadovat, aby se druhá smluvní strana těmito pravidly, která modifikují pozdější závazek, řídila. Praxe však charakteristiku rámcové smlouvy definované tímto obsahem překonala, a to takovými případy, kdy z rámcové smlouvy nad rámec shora uvedených povinností vzniká povinnost poskytnout určitý objem plnění, resp. povinnost akceptovat *oferty* realizačních smluv. V souvislosti s těmito případy rámcových smluv je nezbytné zamyšlení nad tím, zda se vůbec ještě může jednat o rámcovou smlouvu, nebo zde dochází k využití jiných institutů závazkového práva, a zda je vůbec takové právní jednání v souladu s kogentními normami občanského zákoníku.

Aby úvod do problematiky takových ujednání nebyl příliš vágní, je vhodné jejich možnou podobu mírně rozvést. Pro názornější ilustraci si tedy lze představit smlouvu, jejíž obsah bude směřovat k realizaci v budoucnu uzavřených kupních smluv. V rámcové smlouvě definované v kapitole 2.1. by zřejmě byla obsažena např. ujednání o místě plnění, k nimž budou strany zavazovat jednotlivé realizační smlouvy, o uplatňování práv z vad takového plnění apod. Avšak v tomto případě, který Příkazská⁴¹ výstižně a zcela vhodně označuje za *smluvní přímus*, se strany nad rámec popsaného obsahu zavazují k samotné budoucí

⁴⁰ Tamtéž, s. 223.

⁴¹ PŘÍKAZSKÁ, Monika. *Rámcové smlouvy po rekonstrukci*. Obchodněprávní revue, 2016, roč. 8, č. 9, s. 250.

kontraktaci v podobě realizačních smluv, jejíž rozsah bude zpravidla vymezen určitým objemem plnění, resp. jeho peněžní hodnotou. Přistoupíme-li ke kazuistickému pojetí takové situace, lze jako příklad uvést smlouvu mezi obchodníkem se stavebním materiálem a subjektem realizujícím stavební činnost, který předpokládá potřebu dlouhodobého odběru velkého množství materiálu nezbytného k provozování své podnikatelské činnosti. Za účelem akvizice dlouhodobého obchodního partnera se obchodník v důsledku ujednání obsažených v rámcové smlouvě zaváže poskytovat v procentech vyjádřené cenové zvýhodnění oproti ceníku a dodávat zboží v určitých lhůtách. Oproti tomu však požaduje garanci odběru určitého objemu zboží, a proto se ve smlouvě ujedná doložka o minimálním odběru,⁴² čímž se „stavitel“ zavazuje učinit v určitém časovém horizontu *oferty* realizačních smluv minimálně v této sjednané hodnotě. Ujednaný smluvní přímus, který bude naopak zavazovat dodavatele zboží, aby učiněné *oferty* limitované sjednanou hodnotou bez dalšího akceptoval, je potom důsledkem zájmu této smluvní strany na stabilitě dodávek.

Z uvedeného je zřejmé, že si smluvní strany ujednaly, že dojde ke koupi stavebního materiálu, jakož i podmínky dodání a podmínky cenové. Na první pohled se tak může jevit, že byla sjednána smlouva nikoliv rámcová, nýbrž kupní, v níž absentuje ujednání o určité části obsahu, a tudíž je nasnadě aplikace § 1748 NOZ. V tomto ustanovení se sice explicitně hovoří o dodatečném ujednání, tedy konsenzuálním aktu, avšak některá komentářová literatura dovozuje rovněž možnost jednostranného určení této náležitosti.⁴³ Autorská dvojice Pelikánová, Pelikán tento výklad zakládají mj. na komparaci s dřívější úpravou obsaženou v § 269 odst. 3 ObchZ, která výslovně zakazovala doplnění smlouvy závislé na vůli jedné ze stran. V případě takového extenzivního výkladu bychom potom mohli hypoteticky dovodit rovněž přípustnost ujednání, že objem plnění limitovaného minimálním a maximálním odběrem může být jednostranně stanoven v několika etapách ohraničených určitým časovým intervalem, přičemž k naplnění podmínky dle § 1748 dojde již v případě prvního takového úkonu.

Takto uzavřená smlouva však nebude platně uzavřenou kupní (či v ostatních případech jinou typovou) smlouvu, a to z jednoho prostého důvodu. Ačkoliv autorská dvojice Pelikánová, Pelikán poukazují na skutečnost, že zákon (na rozdíl od dřívější úpravy) explicitně nevyžaduje, aby neúplná smlouva obsahovala všechny podstatné náležitosti⁴⁴, Hulmák naopak z obsahu ustanovení § 1725 a § 1732 zcela logicky dovozuje opačný závěr,

---

⁴² Toto označení používá Nováček ve svém článku Rámcové smlouvy.

⁴³ PELIKÁNOVÁ, Irena, PELIKÁN, Robert IN ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník: komentář. Svazek V (§ 1721 až 2520)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 65.

⁴⁴ Tamtéž.

tedy že se nemůže jednat o platně uzavřenou smlouvu, byť s podmíněnou účinností, pokud nejsou sjednány všechny podstatné náležitosti.⁴⁵ O kupní smlouvu by se tím spíše nemohlo jednat, pokud by nebyl sjednán konkrétní předmět koupě, byť určený genericky, ale práva a povinnosti ze smlouvy by se obecně vztahovaly na větší množství různého zboží nabízeného prodávajícím (obecně stavební materiál).

Jelikož je v daném případě bezpochyby založen určitý závazek, který spočívá nejen v povinnosti při budoucí kontraktaci kontrahovat za určitých sjednaných podmínek, ale i v povinnosti k realizaci samotné kontraktace v mezích stanovených limitů, lze konstatovat, že v důsledku konsenzuálního projevu vůle stran došlo k uzavření nepojmenované smlouvy, která představuje specifickou formu smlouvy rámcové.

Zbývá tedy otázka, zda není smluvní ujednání, které umožňuje jedné ze stran požadovat, aby byly její budoucí *oferty* druhou stranou bez dalšího akceptovány, v rozporu se zákonem, dobrými mravy či veřejným pořádkem, a není tak dán některý z důvodů neplatnosti právního jednání dle § 580, příp. 588 NOZ. Vzhledem k principu autonomie vůle explicitně zakotveného v § 1 odst. 2 NOZ je již na první pohled zřejmé, že platnost ujednání o smluvním přímusu, jak je popsán výše, by neměla činit problematickou otázku. Tedy pokud je povinnost *obláta* k akceptaci *ofert* realizačních smluv limitována na základě určitých racionálních kritérií (a stejně tak i v případě doložky o minimálním odběru), lze jen stěží usuzovat na nepřipustnost smluvního ujednání, jenž tvoří podstatu rámcové smlouvy zakládající smluvní přímus, a to i s přihlédnutím k faktu, že závazek představující povinnost k budoucímu konsenzuálnímu právnímu jednání občanský zákoník zná a výslovně upravuje v případě jiného institutu, jímž je smlouva o smlouvě budoucí⁴⁶, úvaha o elementární principiální podobnosti těchto dvou institutů je tedy nasnadě.

Opačný závěr o platnosti rámcové smlouvy zakládající smluvní přímus by samozřejmě nastal v různých excesivních případech. Jako jeden z takových si lze příkladmo představit počáteční nemožnost plnění ve smyslu § 580 odst. 2 NOZ. Taková úvaha cílí mimo jiné na případy, kdy smluvní přímus nebude limitován maximálním plněním uskutečněným na základě realizačních smluv, což může mít v určitých situacích za následek, že se některá ze smluvních stran zaváže k plnění v neomezeném rozsahu, ačkoliv přípustný rozsah plnění *de facto* závisí na určité objektivní skutečnosti, jako například kapacita přírodních zdrojů, ale i limitující veřejnoprávní regulace. Je tedy otázkou, zda by rámcová smlouva měla být neplatná

---

⁴⁵ HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 143.

⁴⁶ § 1785 a násl. NOZ.

dle shora citovaného ustanovení. Lze se však přiklonit k závěrům, že uvádí v souvislosti s problematikou počáteční neplatnosti právního jednání Handlar⁴⁷, dle jehož názoru je přípustné, aby právní jednání bylo z tohoto důvodu neplatné pouze z části, a to s odkazem na ustanovení § 2007 NOZ, který takový následek připouští v případě následné nemožnosti plnění mající za následek zánik závazku. Tak by bylo možné konstatovat, že závazek založený rámcovou smlouvou je neplatný v rozsahu povinnosti ke kontraktaci směřující k plnění (z realizační smlouvy), které není z objektivních příčin možné, čímž by z hlediska faktického mělo uzavření takové rámcové smlouvy srovnatelné konsekvence, jako uzavření rámcové smlouvy, která obsahuje doložku stanovující maximální objem plnění.

Samostatnou otázkou představuje vynutitelnost závazku z rámcové smlouvy zakládající smluvní přímus a následky jeho neplnění vůbec. Z hlediska teoretického lze za nejjednodušší sankci za nesplnění povinnosti kontrahovat zřejmě považovat povinnost k náhradě škody způsobené porušením smluvní povinnosti ve smyslu § 2913 NOZ. Poruší-li některá ze stran rámcové smlouvy svou smluvní povinnost a způsobí tak jiné smluvní straně škodu, jíž se podaří prokázat, jsou následky uplatnění dispozice uvedené právní normy zřejmé, přičemž není smyslem a účelem této práce podrobně se zabývat povahou a rozsahem škody, která by dle tohoto ustanovení měla být nahrazena. Dalším možným následkem, který zřejmě nebude budít žádnou zásadní kontroverzi, je potom možnost odstoupení od smlouvy pro její závažné porušení (§ 2002 a násl. NOZ). Zde bude nutno vyřešit otázku, zda se jedná o dostatečně podstatnou smluvní povinnost, resp. zda porušení smluvní povinnosti dosahuje dostatečné intenzity, aby mohla nastat dispozice předpokládaná citovaným ustanovením, ostatně tak, jako vždy při jeho aplikaci. Jak uvádí v prvním odstavci samotný zákonodárce: „*Podstatné je takové porušení povinnosti, o němž strana porušující smlouvu již při uzavření smlouvy věděla nebo musela vědět, že by druhá strana smlouvu neuzavřela, pokud by toto porušení předvíдалa (...)*“, přičemž Šilhán v komentáři dodává, že se bude jednat o případy, které „*(...) svou závažností implikují téměř jistou hypotetickou reakci spočívající v odmítnutí vstupu do smluvního vztahu vůbec*“⁴⁸. Pokud tedy bude porušení smluvní povinnosti spočívat v odmítání uzavřít realizační smlouvu, je nepochybné, že ve většině případů bude takovým jednáním dán důvod k odstoupení od smlouvy.

Komplikovanější situace však může nastat, pokud se smluvní strana „poškozená“ porušením smluvní povinnosti nespokojí se zánikem závazku a náhradou vzniklé škody,

---

⁴⁷ HANDLAR, Jiří IN LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I: obecná část (§ 1-654), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 2088.

⁴⁸ ŠILHÁN, Josef IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 1199.

nýbrž bude trvat na realizaci plnění, k němuž celý kontraktační proces směřuje. Usoudíme-li, že jsme dospěli k závěru, že rámcová smlouva představuje specifickou smlouvu se specifickým předmětem plnění (viz kapitola 2.1), měli bychom uvažovat na možnost žaloby na plnění⁴⁹ dle o.s.ř. Takové plnění, jakožto plnění nepeněžité, by potom hypoteticky mohlo být vymáháno dle příslušných ustanovení části šesté o.s.ř., resp. dle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů⁵⁰. Samostatnou otázkou potom tvoří znění petitu takové žaloby na plnění, jakož i těžko předvídatelný přístup soudů, a to zejména s ohledem na ustálenou judikatorní praxi NS, který se k problematice rámcových smluv zatím stále staví způsobem, který z velké části odporuje doktrinální interpretaci prosazované akademickou odbornou veřejností.

V neposlední řadě je samozřejmě nutno zmínit možné sjednání smluvních pokut, na které by racionální kontrahenti neměli zapomínat. To především z důvodu efektivity prosazování a následného vymáhání peněžitých nároků, které mohou v důsledku porušení smluvních povinností vznikat z titulu povinnosti k náhradě škody, o níž je pojednáno výše, kdy se uplatní funkce smluvní pokuty coby paušalizované náhrady škody⁵¹.

2.3. Zdánlivě podobné instituty obligačního práva

2.3.1. Smlouvy s dodatečným určením části obsahu.⁵²

O důvodech, proč nelze rámcovou smlouvu subsumovat pod ustanovení § 1748 NOZ bylo pojednáno již v předchozí kapitole. Pro shrnutí tedy pouze několik vět: Jak uvádí Hulmák⁵³, ustanovení tohoto paragrafu cílí výhradně na taková ujednání, která nepředstavují podstatné náležitosti smlouvy, a to zejm. s odkazem na ust. § 1725 NOZ, podle nějž nemůže být smlouva platně uzavřena dříve, než si strany ujednají její obsah, přičemž tímto obsahem se dle doktríny má na mysli „minimální obsah“⁵⁴.

Ačkoliv v tuto chvíli připouštíme, že rámcová smlouva představuje konsenzuální právní jednání zakládající určitý závazek, je z její povahy a účelu patrné, že předmětem plnění z této smlouvy nemůže být samotné ekonomicky významné plnění (dodání zboží, poskytnutí

⁴⁹ SVOBODA, Karel IN LEVÝ, Jiří, SMOLÍK, Petr, SVOBODA, Karel, ŠÍNOVÁ, Renáta, a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 353.

⁵⁰ V souladu s ustanovením § 258 o.s.ř. pak zejm. uložení pokuty dle § 351 odst. 2 o.s.ř.

⁵¹ LASÁK, Jan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 1282.

⁵² Tímto souhrnným zjednodušujícím označením se míní případy smluv dle § 1748 a § 1749 NOZ, kdy je podmínkou účinnosti smlouvy budoucí určení části jejího obsahu samotnými smluvními stranami, třetí osobou nebo soudem.

⁵³ HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 143.

⁵⁴ Tamtéž, s. 33.

služeb apod.), a že tedy nemůže být typovou smlouvou s výhradou pozdějšího ujednání dle § 1748 NOZ, jelikož v rámcové smlouvě budou *ipso facto* absentovat podstatné náležitosti takové typové smlouvy. Z téhož důvodu nelze realizační smlouvu degradovat na pouhou dohodu, jíž se dodatečně ujednává některá z náležitostí smlouvy.

V případě určení náležitosti smlouvy soudem či třetí osobou ve smyslu § 1749 NOZ bude argumentace v neprospěch subsumpce rámcové smlouvy pod toto ustanovení v zásadě totožná⁵⁵. Ve vztahu k samotné smlouvě a jejímu obsahu představuje tento institut v zásadě srovnatelné důsledky jako v případě § 1748 NOZ, rozdíl je však v mechanismu, resp. subjektu, na němž určení obsahu smlouvy závisí, což však pro účely popisované problematiky není příliš relevantní.

2.3.2. Smlouva o smlouvě budoucí.⁵⁶

Ve světle předchozího výkladu je již na první pohled zřejmé, že rámcovou smlouvu nelze ztotožňovat ani se smlouvou o smlouvě budoucí. A to ani v případě rámcové smlouvy zakládající smluvní přímus (viz kap. 2.2.2), kdy se obdobně jako v případě smlouvy o smlouvě budoucí smluvní strana zavazuje k více či méně určité budoucí kontraktaci. Ačkoliv první část § 1785, a sice: „*Smlouvou o smlouvě budoucí se nejméně jedna strana zavazuje uzavřít po vyzvání v ujednané lhůtě, jinak do jednoho roku, budoucí smlouvu (...)*“, do jisté míry vystihuje „definici“ rámcové smlouvy zakládající smluvní přímus, následující část tohoto souvětí směřuje k jinému závěru. Taková rámcová smlouva nebude smlouvou o smlouvě budoucí a stejně tak realizační smlouva nebude onou smlouvou budoucí z důvodu nedostatečně ujednaného obsahu. Nemluvě pak o mnohosti realizačních smluv, již lze vzhledem k účelu rámcových smluv očekávat. Komentářová literatura⁵⁷ k určitosti obsahu uvádí, že minimální náležitosti jsou vymezeny zejm. podstatnými náležitostmi budoucí smlouvy, přičemž ostatní náležitosti smlouvy budoucí mohou být stranami sjednány i dodatečně. Obdobně jako v případě § 1748 a § 1749 NOZ tak narážíme na nedostatek ujednání o předmětu (finálního, ekonomicky významného) plnění v rámcové smlouvě, byť tato může zakládat povinnost k budoucí kontraktaci.

Komparace rámcových smluv s institutem smlouvy o smlouvě budoucí však přináší význam pro jinou, poměrně zajímavou hypotézu, která souvisí s ust. § 1787 NOZ. Toto ustanovení spojuje se smlouvou o smlouvě budoucí velmi efektivní způsob vymožení

---

⁵⁵ Tamtéž, s. 146.

⁵⁶ § 1785 a násl. NOZ.

⁵⁷ Např. HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 283; PRAŽÁK, Zbyněk IN PRAŽÁK, Zbyněk, FIALA, Josef, HANDLAR, Jiří a kol. *Závazky z právních jednání podle občanského zákoníku*. Praha: Leges, 2017, s. 105.

povinnosti, kterou smlouva o smlouvě budoucí zakládá, tedy povinnosti právně jednat a uzavřít tak budoucí smlouvu. Strana oprávněná tak může požadovat, aby v případě prodlení strany zavázané určil obsah budoucí smlouvy soud, přičemž rozhodnutí soudu o určení obsahu smlouvy nahrazuje souhlas smluvních stran⁵⁸. Vzhledem k přínosnosti tohoto institutu ve prospěch strany oprávněné je nasnadě se zamyslet nad přípustností analogie takového postupu v případě rámcové smlouvy zakládající smluvní přímus. Ve smyslu § 10 odst. 1 NOZ je však dozajista nezbytné posoudit, do jaké míry jsou oba případy blízké.

Prvním výrazným rozdílem, který bude mít na posuzování významný vliv, je určitost obsahu smlouvy budoucí, resp. závazku k uzavírání zamýšlených smluv realizačních. Je nutné si uvědomit, že v případě budoucí smlouvy jsou obsahem smlouvy jí předcházející ujednány podstatné náležitosti, zatímco v případě rámcové smlouvy zakládající smluvní přímus se bude ve většině případů jednat o strohou povinnost akceptovat budoucí *oferty*, byť třeba i v předem specifikovaném objemu. Rámcová smlouva striktně vzato nemusí obsahovat ani specifikaci faktického předmětu plnění (např. předmětu koupě), může postačit pouze určení „katalogu“ možných předmětů plnění (např. zboží, které má obchodník v nabídce), z nichž si bude „oprávněný“ volit a na základě takové volby předkládat v intencích rámcové smlouvy *oferty*. Nutno podotknout, že tento postup nelze bez dalšího zaměňovat s alternativním předmětem plnění ve smyslu § 1926 a násl. NOZ. V opačném případě by muselo být dáno více možných způsobů plnění, které by však musely být opět dostatečně určité, přičemž by se navíc vzájemně vylučovaly.⁵⁹

Vzhledem k neurčitosti předmětu plnění a potřebě „nepřiměřené kreativity“ při tvorbě petitu je nutno se v otázce přípustnosti analogie přiklonit spíše k negativnímu závěru. V opačném případě, by potom velmi významnou otázku tvořil zjevně neproporcionální zásah do základních práv⁶⁰ subjektu, který je smluvní stranou, jejíž vůle je nahrazována. Rozdíl v nahrazení projevu konkrétní a specifikované vůle, k němuž se subjekt zavázal, a projevu vůle, která je spíše utvářena samotným orgánem veřejné moci je totiž markantní.

2.3.3. Smlouva s alternativním předmětem plnění.

---

⁵⁸ HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 288. Jak ovšem uvádí Hrnčířík (HRNČÍŘÍK, Vít IN LEVÝ, Jiří, SMOLÍK, Petr, SVOBODA, Karel, ŠÍNOVÁ, Renáta, a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 688), samotné soudní rozhodnutí nenahrazuje smlouvu jako dvoustranné právní jednání, ale pouze vůli stran takovou smlouvu uzavřít (s odkazem na rozsudek NS ČSR ze dne 25. 7. 1980 sp. zn. 4 Cz 26/80).

⁵⁹ ŠILHÁN, Josef IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 925 – 926.

⁶⁰ Zejm. čl. 11 LZPS.

K vymezení vůči tomuto institutu bylo několik vět uvedeno již výše. Pro úplnost výčtu tedy jen stručně: V případě rámcové smlouvy se zpravidla nejedná o situaci, kdy jsou dány dva (či více) dostatečně specifikované způsoby, jimiž lze splnit dluh. Splnění dluhu (např. povinnost odebrat zboží o určité minimální hodnotě) může spočívat v libovolné kombinaci právních jednání, které obsah rámcové smlouvy předpokládá, a tudíž tu v důsledku tohoto rozdílu není dle názoru autora prostor ani pro nahrazení projevu vůle soudem při bezdůvodném obohacení dle § 2996 NOZ.

2.4. Rámcová smlouva ve prospěch třetí osoby?

S ohledem na skutečnost, že rámcová smlouva představuje v rámci obligačního práva velmi specifickou entitu, která se svou povahou a obsahem závazku, který zakládá, značně liší nejen od smluv typových, ale i od většiny „běžných“ inominátních smluv, je patrné, že aplikace některých institutů obecné části závazkového práva může být do jisté míry problematická. Není primárním cílem této práce, aby se zabývala všemi specifiky rámcové smlouvy a všemi potenciálními problémy, které mohou v praxi vznikat, ba dokonce to není vzhledem k rozsahu této problematiky ani docela dobře možné. Přesto je tato kapitola věnována alespoň několika málo úvahám o tomto konkrétním institutu, který by dle názoru autora mohl z hlediska interpretačního představovat v otázce rámcových smluv zajímavou materii.

Obecnou úvahou o možnosti aplikace ustanovení § 1767 NOZ na rámcové smlouvy můžeme dospět k několika vcelku zajímavým otázkám. Budeme-li totiž vycházet z premisy popsané v kapitole 2.1.1, a sice že rámcová smlouva představuje smlouvu *stricto sensu*, jejímž uzavřením vzniká specifický závazek, který tvoří dluh v podobě povinnosti řídit se při budoucí kontraktaci bez dalšího pravidly, která si strany v rámcové smlouvě *pro futuro* sjednaly, resp. pohledávka tvořená právem takové jednání od druhé smluvní strany požadovat, můžeme v souvislosti s institutem *smlouvy ve prospěch třetí osoby* dospět k závěrům pro praxi vcelku zajímavým. Nemluvě potom o důsledcích aplikace shora citovaného ustanovení v případech, kdy rámcová smlouva zakládá tzv. smluvní přímus popsaný v kapitole 2.2.2.

Použijeme-li tedy jako výchozí premisu již zmíněný názor, který rovněž zastává značná část akademické veřejnosti⁶¹, tedy že rámcová smlouva představuje specifický typ inominátní smlouvy, nikoliv pouhou obdobu obchodních podmínek (blíže viz kapitola 1.2.), nelze zjevně namítat nic proti tomu, aby smluvní strany uzavřely rámcovou smlouvu, z níž

---

⁶¹ Viz např. Viz např. BEJČEK, Josef IN BEJČEK, Josef a kol. *Obchodní smlouvy: závazky v podnikání*. Praha: C.H. Beck, 2015, s. 70; HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. s. 24 a násl.

bude plněno třetí osobě (*tertius*, *tercius*). Smysl takového počínání lze hledat např. v případech, kdy podnikající subjekt bude usilovat o zvýšení atraktivity svých produktů tím, že svým klientům „zpřístupní“ ekonomicky výhodnější související a potřebné služby jiných dodavatelů, stejně tak i v případech sjednávání „dodávky“ zaměstnaneckých benefitů zaměstnavatelem nebo sjednávání rámcových smluv ve prospěch koncernů.

Pro ilustraci je možné popsané situace demonstrovat například na následujících kazuistických případech:

1. Vlastník bytového domu pronajímá fyzickým osobám, které jsou ve vztahu k němu v postavení spotřebitelů, bytové jednotky v tomto domě vymezené, přičemž dodávka elektrické energie je realizována tak, že každá z jednotek disponuje samostatným odpočtovým zařízením (elektroměrem), a tudíž nájemci jednotlivých bytů odebírají elektřinu od obchodníka každý svým jménem, na svůj účet. Pakliže by se pronajímatel rozhodnul s některým z obchodníků s elektřinou sjednat zvláštní smluvní podmínky pro odběrná místa (pronajímané byty), aby zvýšil atraktivitu svých vlastních nabídek, mohl by se uzavřením rámcové smlouvy vyhnout komplikovanému kontraktačnímu procesu, do něž by musel angažovat stávající nájemce (a v budoucnu i další nové nájemce), čímž by jistě dosáhl snížení nákladů souvisejících s celým procesem. Nájemcům by na základě rámcové smlouvy ve prospěch třetího svěřilo subjektivní právo na výhodnější podmínky dodávky elektřiny uskutečněné na základě realizační smlouvy v souladu s obsahem rámcové smlouvy.
2. Zaměstnavatel se rozhodne nad rámec svých povinností vyplývajících ze zákona umožnit svým zaměstnancům zvýhodněnou rekreaci, načež s provozovatelem wellness penzionu sjedná zvýhodněné smluvní podmínky pro budoucí smlouvy, které budou jeho zaměstnanci uzavírat s provozovatelem svým jménem a na svůj účet. Každý zaměstnanec tak může na základě rámcové smlouvy např. nárokovat slevu na ubytování, které se uskutečňuje na základě smlouvy mezi tímto zaměstnancem a provozovatelem wellness, již můžeme ve vztahu k rámcové smlouvě uzavřené mezi zaměstnavatelem a provozovatelem wellness označit jako smlouvu realizační.
3. Mateřská obchodní korporace vlastní stoprocentní podíly v několika dalších dceřiných společnostech, přičemž předmětem činnosti „matky“ je pouze správa vlastního majetku, příp. zajišťování administrativy pro své dceřiné společnosti. V koncernu panuje shoda na tom, že ostrahu a úklid kancelářských prostor všech společností by mohla zajišťovat tatáž společnost, která přislíbila nejvýhodnější cenové podmínky. Ujednání o podmínkách fakturace, jakož i o frekvenci jednotlivých úklidových úkonů apod. by bylo možné

konsolidovat do rámcové smlouvy, kterou by „matka“ uzavřela se zhotovitelem ve prospěch svých „dcer“. Tím by došlo nejen k úspoře transakčních nákladů, nýbrž i k možnosti sjednat určité doložky, které by zefektivnily případný progresivní rozvoj koncernu, v němž by některé společnosti „přibývaly a ubývaly“. Lze si například představit podmínění účinnosti rámcové smlouvy ve vztahu k jednotlivým realizačním smlouvám tím, že obligační vztah z realizační smlouvy se bude řídit ujednáními obsaženými v rámcové smlouvě pouze pokud bude mateřská společnost svým podílem participovat na společnosti dceřiné, v opačném případě nastoupí na místo těchto ujednání dispozitivní ustanovení zákona.

Jedním z důležitých aspektů této teze o aplikovatelnosti ust. § 1767 NOZ na rámcové smlouvy je především možnost specifikovat ve smlouvě třetí osobu, jíž má být plněno, nejen jako konkrétní subjekt, nýbrž i širším způsobem umožňující její následné určení⁶². Hulmák s odkazem na Sedláčka⁶³ uvádí, že se může jednat o subjekty označené ve smlouvě neurčitě, jako „místní chudí, potomstvo určité osoby“, přičemž takto označené subjekty v době uzavření smlouvy ještě nemusí existovat⁶⁴.

Určité problematické konsekvence však s sebou nese specifická forma plnění, které by mělo být na základě uzavřené rámcové smlouvy třetí osobě poskytnuto. Každý si bez větších problémů dokáže představit situaci, kdy má dlužník *tercioví* poskytnout např. plnění spočívající v povinnosti něco dát (převést vlastnické právo k věci). V případě, že povinnost spočívá v povinnosti řídit se v případě budoucí kontraktace sjednanými pravidly, je však situace odlišná. Primárně je nezbytné si uvědomit, že subjekt, který je oprávněný takové plnění přijmout, nemusí vůbec participovat na předcházejícím kontraktačním procesu – na uzavření rámcové smlouvy. Z toho důvodu je nezbytné, aby byl *terciův* informační deficit včas odstraněn a aby bylo nepochybné, co přesně je obsahem závazku mezi dlužníkem a *terciem*, tedy závazku ze samotné realizační smlouvy. Právě v tomto ohledu bude více než žádoucí uvažovat o jisté analogii s obchodními podmínkami, jelikož zde dochází k uzavření smlouvy, jejíž obsah je částečně dán něčím, co se nachází mimo samotný „*corpus*“ této smlouvy – obsahem smlouvy rámcové⁶⁵.

Na rozdíl od „běžných případů“ rámcové smlouvy se v tomto případě dlužník nezavazuje počínat si určitým způsobem ve vztahu k věřiteli, ale ve vztahu k třetí osobě, která

---

⁶² Rozsudek NS ze dne 13. 2. 2001 sp. zn. 22 Cdo 2643/99.

⁶³ Sedláček, J. Obligační právo. Obecné nauky o právních jednáních obligačních a o splnění závazků. Brno: Akademický spolek „Právník“, 1924 (HULMÁK, Milan. IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 239).

⁶⁴ Rozsudek NS ze dne 30. 11. 2005, sp. zn. 33 Odo 824/2005.

⁶⁵ Srov. ust. § 1751 odst. 1 NOZ.

je oprávněna takové plnění přijmout, nicméně stejně tak i odmítnout (§ 1768). Fakticky tak bude plnění z takové rámcové smlouvy spočívat v povinnosti kontrahovat se třetími subjekty touto smlouvou určenými za podmínek vymíněnými ujednáním mezi jejími stranami. Povinnost, k níž se dlužník zavazuje, je tudíž představován učiněním nabídky korelující s obsahem rámcové smlouvy, jelikož si lze jen stěží představit, že by obsah závazku mezi dvěma stranami bez dalšího modifikoval obsah závazku mezi subjekty odlišnými. Jak bylo zmíněno, obsah takové nabídky lze asi nejjednodušeji vymezit odkazem na rámcovou smlouvu, která se tak bude ve vztahu k *tercioví* „chovat“ obdobně, jako obchodní podmínky, z čehož však ještě nelze vyvozovat, jak je z povahy věci patrné, že by rámcová smlouva byla svou podstatou totožná s obchodními podmínkami, které samy o sobě nezakládají závazek, a tedy ani povinnost učinit třetí osobě výhradně takovou *ofertu*, která bude tyto obchodní podmínky inkorporovat.

Ačkoliv je dlužník z rámcové smlouvy zavázán učinit výhradně takovou nabídku, která bude v souladu s ujednáními této smlouvy, není tím zajisté vyloučeno, aby dlužník a *tercius* uzavřeli smlouvu, která se bude svým obsahem lišit od ujednání rámcové smlouvy a nebude tak ve vztahu k ní smlouvou realizační. Na rozdíl od „běžné“ rámcové smlouvy může *tercius* plnění odmítnout (již zmíněný § 1768 NOZ). Následné učinění odlišné nabídky kteroukoliv ze stran a uzavření smlouvy s odlišným obsahem tak nebude představovat porušení smluvní povinnosti založené rámcovou smlouvou.

Konstrukce rámcové smlouvy ve prospěch třetí osoby se může na první pohled jevit poměrně umělá, jelikož totožných právních následků by v některých případech mohlo být dosaženo sjednáním běžné (typové) smlouvy ve prospěch třetí osoby, která bude zakládat povinnost *tercia* k poskytnutí protiplnění dlužníkovi⁶⁶. Takové řešení si lze však v praxi představit spíše v případech, kdy půjde o jednorázové plnění ve prospěch jediného subjektu, příp. menšího počtu konkrétních subjektů. I ve shora příkladmo uvedených případech lze uvažovat o jisté efektivitě dvoustupňové kontraktace založené na rámcové smlouvě, kdy může mít věřitel zájem na tom, aby na záležitostech realizace samotného „realizačního“ plnění nemusel žádným způsobem participovat jako smluvní strana.

Z výše uvedeného je mimo jiné rovněž patrné, že kauza rámcové smlouvy, podle níž má být plněno třetí osobě se podstatně liší od „běžných“ rámcových smluv⁶⁷, které směřují k úspoře transakčních nákladů spojených s dlouhodobě opakovanou kontraktací mezi týmiž

---

⁶⁶ Viz HULMÁK, Milan. IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 239.

⁶⁷ Ke kauze běžných rámcových smluv viz kap. 1.2. Doktrinální přístup k chápání povahy rámcových smluv.

subjekty⁶⁸, o níž zde nemůže být řeč. Obecná kauza je zde srovnatelná spíše s běžnými (typovými) smlouvami ve prospěch třetí osoby, a sice se jedná o možnost, aby třetí strana mohla benefitovat ze závazku, který vznikl v důsledku kontraktace odlišných subjektů.

V konkrétních (ačkoliv možná pouze hypotetických) případech rámcových smluv je nutno s ohledem na jejich možnou podobu nutno klást zvýšenou pozornost na kogentní zákonná ustanovení týkající se pravidel hospodářské soutěže a ve spotřebitelských závazkových vztazích rovněž pravidel o ochraně spotřebitele, a to v rozsahu soukromoprávním i veřejnoprávním⁶⁹.

---

⁶⁸ PŘÍKAZSKÁ, Monika. Rámcové smlouvy po rekonstrukci. *Obchodněprávní revue*, 2016, roč. 8, č. 9, s. 247.

⁶⁹ Např. ustanovení zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, či zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele.

3. Rámcová smlouva v judikatuře Nejvyššího soudu ČR

3.1. Temporální a obsahové vymezení dosavadní judikatury

Vzhledem k faktu, že rámcová smlouva nepředstavuje v právní praxi žádné novum posledních několika let, lze prostřednictvím elektronických právnických systémů a databází dohledat judikaturu NS, která postihuje relativně dlouhé časové období. Množství soudních rozhodnutí zabývajících se právní kvalifikací rámcových smluv se pochopitelně nemůže ani zdaleka rovnat objemu judikatury věnované tradičním soukromoprávním institutům známým již právu římskému. Můžeme však vycházet z poměrně konstantní judikatury, která již okolo patnácti let řeší různé případy rámcových smluv, přičemž se senáty NS v odůvodněných několika rozhodnutích věnují kromě obecných závěrů o povaze rámcových smluv také některým bezprostředně souvisejícím nuancím.

Ačkoliv lze jedny z nejaktuálnějších rozhodnutí NS datovat do roku 2014, jedná se o případy, které byly ještě stále posuzovány podle právní úpravy občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., a ObchZ což však vzhledem k obvyklé délce řízení před prvostupňovým a odvolacím soudem nemůže být nikterak překvapivé, byť by tyto soudy postupovaly přímo expresně.

V judikatuře se lze setkat rovněž s kvalifikací různě modifikovaných rámcových smluv. Tak např. v rozsudku sp. zn. 32 Odo 953/2002 ze dne 26. 02. 2003 se NS zabývá rámcovou smlouvou uzavřenou roku 1996, která měla založit mezi stranami smluvní přímus, v rozsudku sp. zn. 32 Odo 629/2006 ze dne 28. 05. 2008 jsou potom předmětem sporu účastníků řízení právní následky vyvolané rámcovou smlouvou, která obsahovala ručitelské prohlášení. Právě tyto odlišnosti tvoří judikaturu atraktivní pro analýzu jejího obsahu a vývoje, když stěžejní závěry, z nichž NS dále vychází, nezaznamenávají v průběhu času žádnou zásadní progresi.

3.2. Inominátní smlouva a obchodní podmínky

3.2.1. Konstantně judikované závěry

Jak již bylo zmíněno v úvodních kapitole této práce, ustálená judikatura NS je založena na konstatování, že rámcová smlouva nezakládá závazek, aniž by tomuto závěru v odůvodnění rozhodnutí předcházela rozsáhlejší argumentace, která by mohla být konfrontována s odlišnými názory. Stručné a výstižné shrnutí názoru, který NS zastává, je obsaženo např. v usnesení sp. zn. 23 Cdo 4445/2011 ze dne 28. 03. 2012, kde se doslovně uvádí: „*Tzv. rámcová smlouva nezakládá závazkový vztah; pohledávky a závazky smluvních*

stran z ní nevznikají. Význam rámcových smluv spočívá v tom, že strany tam, kde předpokládají dlouhodobější obchodní vztah, stanoví jejich prostřednictvím základní pravidla, jimž budou podléhat všechny konkrétní (tzv. realizační) smlouvy na jejich základě v budoucnu uzavřené, nebude-li v té či oné realizační smlouvě ujednáno jinak. Takto smluvená základní pravidla pak nejsou ničím jiným než oněmi jinými (jinými než všeobecnými) obchodními podmínkami, upravenými v ustanovení § 273 odst. 1 obch. zák. [...]“.

V judikatuře NS se však můžeme čteně setkat také s tvrzením, že rámcovou smlouvu, ačkoliv sama o sobě nezakládá závazek, je nutno kvalifikovat jako nepojmenovanou (*inominátní*) smlouvu ve smyslu ustanovení § 269 odst. 2 ObchZ.⁷⁰ Z hlediska dnešní terminologie, tak jak je popsána v kapitole 1 této práce, bychom však již neměli hovořit o smlouvě, nýbrž o určité podobě dohody, či spíše o nezávazném ujednání, kterým strany dosáhly konsenzu ohledně znění obchodních podmínek, které pro ně budou *pro futuro* akceptovatelné. Přistoupíme-li tedy k nastolené otázce striktně terminologicky, je z uvedeného patrné, že z hlediska aktuálního významu pojmu *smlouva* nemůže z tohoto hlediska dřívější definice rámcové smlouvy uváděná NS obstát.⁷¹

Oprostíme-li se terminologických nuancí, je nutno k absenci závazku z rámcové smlouvy jedním dechem dodat, že NS těmto smlouvám určitou míru závaznosti přiznává. V opačném případě by jen stěží hovořil o *inominátní* smlouvě. Tuto závaznost však chápe zejména ve vztahu k „vedlejší“ doložkám, jak jsou příkladmo popsány v kapitole 2.2.1⁷² Je tak otázkou, zda ta část rámcové smlouvy, o níž se NS vyjadřuje jako o závazné může být stále považována za jádro rámcové smlouvy; jinak řečeno, zda by byla rámcová smlouva považována za závaznou i v případě, že by neobsahovala žádnou z takových specifických doložek. Dle názoru autora je nutné dbát u závěrů o takové závaznosti rámcových smluv mimořádné obezřetnosti, jelikož bychom se mohli teoreticky dostat *ad absurdum* do situace, kdy budeme rozlišovat závazné rámcové smlouvy a nezávazné rámcové (ne)smlouvy, které jsou dle závěrů NS pouhými obchodními podmínkami, které, jak známo, působí právně relevantní následky až s účinností smlouvy, do níž byly inkorporovány. Budeme-li rámcovou smlouvu chápat v *restriktivním* pojetí, tedy jako *konsenzus* o obsahu budoucích závazků ze smluv realizačních, měla by rámcovou smlouvou tvořit taková ujednání, která jsou aktivována až uzavřením realizační smlouvy (resp. pouhou *ofertou*, jedná-li se o smluvní přímus).

⁷⁰ Viz např. rozsudek NS sp. zn. 32 Cdo 24/2010 ze dne 28. 06. 2011.

⁷¹ Obdobný závěr uvádí Příkazská s odkazem na Hulmáka (PŘÍKAZSKÁ, Monika. Rámcové smlouvy po rekodifikaci. *Obchodněprávní revue*, 2016, roč. 8, č. 9, s. 247).

⁷² Tamtéž.

Je tedy zřejmé, že ačkoliv NS přiznává rámcové smlouvě určitou závaznost, to, co lze považovat za rámcovou smlouvu v užším chápání tak, jak ji definuje její smysl a účel (tedy smluvní standardizace), kvalifikuje skutečně jako pouhé obchodní podmínky, jejichž závaznost a právní relevance nastává až v okamžiku jejich inkorporace do realizační smlouvy.

Za zmínku stojí zvláštní jev, kdy NS v určitých případech argumentuje nejen odkazem na svá dřívější rozhodnutí, ale i odkazem na právní nauku, podle níž jsou rámcové smlouvy smlouvami *normativními*, v nichž je předem sjednán rozsah budoucích realizačních smluv. Ačkoliv by se mohlo zdát, že NS tímto konstatováním vytváří prostor pro přehodnocení názoru na závaznost rámcových smluv, jelikož lze předpokládat, že normativní smlouva, která zakládá normu závaznou pro dotčené subjekty,⁷³ představuje kvalifikovanější formu konsenzuálního projevu vůle, než pouhá shoda na znění obchodních podmínek (blíže viz kapitola 3.2.3.), jedná se spíše o náhodný jev, který nemá na obsah pozdější judikatury nikterak zásadní vliv (blíže viz kapitola 3.3).

Ve vztahu ke kontrastu chápání rámcové smlouvy jako smlouvy *inominátní*, tak, jak je popsáno v kapitole 2.1.1. a jak jej popisuje NS ve své judikatuře, je nezbytné reflektovat také temporální aspekt, který získává na vysoké relevanci v důsledku rekonstrukce soukromého práva. Jak již bylo několikrát zmíněno, většina publikovaných rozsudků a usnesení NS řeší případy řídicí se dřívější úpravou ObchZ, který zakotvoval *inominátní* smlouvu ve svém § 269 odst. 2 následovně: „*Účastníci mohou uzavřít i takovou smlouvu, která není upravena jako typ smlouvy. Jestliže však účastníci dostatečně neurčí předmět svých závazků, smlouva uzavřená není.*“ Podstatná je především věta druhá, jejíž ekvivalent v ust. § 1746 odst. 2 NOZ zcela absentuje, ačkoliv v zásadě podobný požadavek na kvalitu ujednání obsahu závazku můžeme dovodit z obecných ustanovení o smlouvě (zejm. ust. § 1724 odst. 1, § 1725). Jako ne zcela jasné se tedy jeví, zda dřívější úprava ObchZ měla tímto výslovným požadavkem na určitost *inominátních* smluv založit přísnější režim pro posuzování platnosti (nebo lépe existence či nulity) těchto smluv, což by mohlo mít za následek odmítavé závěry o vzniku závazku z rámcové smlouvy, která pro značnou míru abstrakce může svým obsahem zdánlivě splývat s projevem vůle, jímž strany sjednávají obchodní podmínky. Správnost takové úvahy se však jeví jako vysoce nepravděpodobná nejen z důvodu, že NS takovou koncepci pro zdůvodnění svých závěrů výslovně neuvádí, ale i proto, že většinový názor na význam druhé věty § 269 odst. 2 ObchZ je takový, že se jedná o konstatování téhož požadavku na určitost

---

⁷³ GERLOCH, Aleš IN HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. Praha: C. H. Beck, 2009.

právního jednání, který vyplývá již z obecných ustanovení,⁷⁴ a rozdíl v obsahu nové a staré právní úpravy tak prakticky v tomto případě neexistuje.

3.2.2. Smluvní přímus v judikatuře NS

V dřívější judikatuře NS se můžeme setkat se závěry, které by mohly svědčit o odmítavému postoji k možnost založení *smluvního přímu* rámcovou smlouvou. V rozsudku NS č. j. 32 Odo 953/2002-260 ze dne 26. 02. 2003 se můžeme setkat se skutkovým stavem, kdy kontrahující subjekty uzavřeli smlouvu, která byla následně soudem kvalifikována jako smlouva rámcová, jelikož předpokládala závazek spočívající v koupi, aniž by vymezovala esenciální kusy kupní smlouvy. Ve smlouvě bylo, jak z odůvodnění rozsudku vyplývá, toliko ujednáno, že prodávající dodá kupujícímu zboží dle jeho objednávky. Již odvolací soud v této věci konstatoval, že se nemůže jednat o platně uzavřenou kupní smlouvu, a to ani s přihlédnutím k ustanovení § 269 odst. 3 ObchZ, jelikož doplnění jejího obsahu by záviselo na vůli jediné ze stran, což citované ustanovení vylučuje. Jelikož se tedy nejedná o platnou kupní smlouvu, nezakládá dle NS taková dohoda práva ani povinnosti a „*docházelo-li pak mezi účastníky k vzájemnému plnění, pak [...] na základě jiných samostatných smluv uzavřených případně i konkludentním způsobem.*“⁷⁵ NS tak potvrzuje rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové, čímž odmítá, že by byla původní rámcovou smlouvou založena povinnost budoucí kontraktace a k této tudíž došlo na základě autonomní vůle stran, ačkoliv k ní dojít nemuselo.

Z odůvodnění výše citovaného usnesení však není zcela patrné, jakou roli při rozhodování případu sehrála skutečnost, že strany označily rámcovou smlouvu jako smlouvu kupní, ačkoliv jejich vůle zjevně vedla k založení *smluvního přímu*. V rozsudku NS sp. zn. 23 Cdo 1065/2008 ze dne 28.01.2009 se však již můžeme setkat s názorem, který byť náznakem svědčí o opačném závěru, na což poukazuje rovněž Příkazská.⁷⁶ V aktuální komentářové literatuře⁷⁷ se pak lze setkat s odkazem na rozsudek NS sp. zn. 29 Cdo 5105/2014 ze dne 31. května 2016, který se k otázce *smluvního přímu* staví zcela pozitivně. V tomto případě dokonce došlo k ujednání klauzule, jejímž obsahem bylo taxativní vymezení důvodů, pro něž je smluvní strana oprávněna odmítnout *akceptaci* učiněné *oferty*, což NS shledal rovněž přípustným.

⁷⁴ TOMSA, Miloš IN PLÍVA, Stanislav, TOMSA, Miloš, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Obchodní zákoník: komentář*. 13. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010, s. 917.

⁷⁵ Rozsudek NS č. j. 32 Odo 953/2002-260 ze dne 26. 02. 2003.

⁷⁶ PŘÍKAZSKÁ, Monika. *Rámcové smlouvy po rekodifikaci*. *Obchodněprávní revue*, 2016, roč. 8, č. 9, s. 249

⁷⁷ PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír, a kol. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 1658.

V souvislosti s výše citovaným rozsudkem NS č. j. 32 Odo 953/2002-260 ze dne 26. 02. 2003, kde soud kategoricky odmítá ztotožňování rámcové smlouvy s pojmenovanou (typovou) smlouvou kupní, když zdůrazňuje, že rámcová smlouva nemůže být pro absenci podstatných kusů smlouvou kupní, což je bezesporu zcela správné, je nutno zmínit rovněž zavádějící označování rámcové smlouvy spojením s označením určitého smluvního typu, s nímž se můžeme setkat v jiných rozhodnutích nejen téhož soudu, nýbrž i téhož senátu (ačkoliv v pozměněném složení). Příkladem může být již kupříkladu rozsudek se sp. zn. 23 Cdo 936/2012 ze dne 28. 11. 2012, kde NS operuje se slovním spojením „*rámcová kupní smlouva*“. Jedná se však spíše o determinaci listiny, která byla tímto způsobem označena, jelikož se jednalo o rámcovou smlouvu vztahující se k budoucím realizačním kupním smlouvám, než o výrok, který by měl relevanci z hlediska právní kvalifikace.

3.3. Střet protichůdných koncepcí v judikatuře

Jak již bylo několikrát zmíněno, existují v odůvodněných vypracovaných 32. senátem místa, na nichž je odkazováno na názory akademiků, což samo o sobě nepředstavuje žádnou zvláštnost. Avšak v několikrát citovaném rozsudku NS sp. zn. 32 Odo 629/2006 ze dne 28. 05. 2008 se neuvádí pouze tvrzení o normativnosti rámcových smluv, nicméně jsou z toho tvrzení vyvozovány konsekvence, které nasvědčují příklonu k pojetí obsahu rámcových smluv, jak jsou chápány současnou právní naukou, a sice takovému, který připouští vznik závazku v podobě povinnosti podřídit budoucí závazky nyní sjednanému režimu.

NS zde nejdříve odkazuje na svou dřívější judikaturu, konkrétně na rozsudek ze dne 10. 03. 2008, sp. zn. 32 Cdo 3082/2007⁷⁸. V tomto rozhodnutí se lze setkat s odlišným tvrzením, než, že obsah rámcové smlouvy není ničím jiným, než obchodními podmínkami ve smyslu ust. § 273 odst. 1 ObchZ⁷⁹. Soudní senát zde svůj názor formuluje tak, že rámcovou smlouvou „[...] byly účastníky sjednány smluvní podmínky následně uzavíraných kupních smluv“. Ačkoliv by se mohla na první pohled tato formulace jevit jako nahodilá záměna označení „*obchodní podmínky*“ za „*smluvní podmínky*“, z odůvodnění pozdějšího rozhodnutí ze dne 28. 05. 2008 je patrné, že se nejedná o náhodu, když senát rozvádí svoji dřívější myšlenku slovy: „*V těchto smlouvách si strany sjednávají pro případ, že spolu v budoucnu uzavřou smlouvu, že taková (budoucí) smlouva bude mít určitý předem dohodnutý rozsah,*“ a to vše při výslovném označení rámcové smlouvy za smlouvu normativní.

---

⁷⁸ Za pozornost stojí blízká časová návaznost vyhlášení těchto rozhodnutí.

⁷⁹ Srov. např. rozsudek NS, sp. zn. 32 Cdo 24/2010 ze dne 28. 06. 2011.

Z uvedeného výňatku z odůvodnění rozsudku by se tak mohlo zdát, že v tomto okamžiku dochází k odchýlení od dřívější judikatury, čímž NS souhlasí s tezí, že rámcová smlouva zakládá závazek stran, řídit se při plnění povinností z realizačních smluv rovněž ujednáními uvedenými v rámcové smlouvě. Navzdory této iluzi však NS setrvává na svém závěru o neexistenci závazku založeného rámcovou smlouvou a pojem *závazek* užívá i v pozdější judikatuře výhradně v souvislosti se smlouvou realizační, ve vztahu k níž mají být příslušné klauzule rámcové smlouvy pouhými obchodními podmínkami.⁸⁰

3.4. Nejvyšší soud Slovenské republiky

Přestože náš obchodní zákoník pozbyl účinnosti s účinností NOZ, není zákon číslo 513/1991 Sb. docela „mrtvým“ předpisem, jelikož coby účinný normativní právní akt stále přežívá (ač se změnami a odchylkami) na území Slovenské republiky, kde byla doposud zachována dichotomie občanského a obchodního práva založená zmiňovaným federálním zákonem. Tím je zachována právní úprava srovnatelná s normami, podle nichž donedávna kvalifikoval rámcové smlouvy NS, jíž však vykládá a aplikuje jiná, zahraniční justiční soustava.

V první řadě je tedy nezbytné konstatovat, že slovenská praxe závazkového práva zná pojem rámcových smluv obdobně, jako je tomu i v případě práva českého, a tudíž se s právní kvalifikací rámcových smluv můžeme setkat rovněž v judikatuře Nejvyššího soudu Slovenské republiky. Faktický obsah pojmu *rámcová smlouva* je ve slovenském právu chápán v zásadě totožně. Jedná se o dvou či vícestranný souhlasný projev vůle, jímž strany sjednávají podmínky, které pro ně budou při budoucí kontraktaci závazné.⁸¹ V otázkách právní kvalifikace však lze najít oproti přístupu NS zcela odlišné závěry. Ačkoliv NS-SR kvalifikuje rámcovou smlouvu jako smlouvu *inominátní*⁸², právně relevantní následky uzavření takové smlouvy vyhodnocuje diametrálně odlišným způsobem.⁸³

Navzdory právní kvalifikaci obdobných případů vycházející z totožně znějících zákonných ustanovení NS-SR ve své judikatuře na rozdíl od NS připouští, že závazná povinnost modifikující obsah budoucího závazkového vztahu vzniknuvšího na základě realizační smlouvy může být založena již samotnou rámcovou smlouvou, když dává za pravdu prvoinstančnímu soudu, který vyhodnocuje nedostatek jakosti sjednané rámcovou smlouvou

⁸⁰ Srov. např. usnesení NS, sp. zn. 4445/2011 ze dne 28. 03. 2012.

⁸¹ Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu Slovenské republiky, sp. zn. 2 Obo 124/2008 ze dne 15. 04. 2009.

⁸² Srov. ust. § 269 odst. 2 ObchZ a ust. § 269 odst. 2 slovenského obchodního zákoníku, která jsou doposud totožného znění.

⁸³ Viz usnesení Nejvyššího soudu Slovenské republiky, sp. zn. 2 Obdo 62/2015 ze dne 28. 02. 2017.

jako porušení již této rámcové, nikoliv až realizační smlouvy⁸⁴. NS-SR však k významu rámcových smluv přistupuje ještě benevolentněji, když v souvislosti s rámcovou smlouvou hovoří dokonce o tom, že tato smlouva obsahuje podstatné náležitosti smlouvy kupní, ačkoliv k realizaci koupě má docházet až na základě budoucích objednávek kupujícího, který teprve těmito objednávkami stanoví *kvalitativním a kvantitativním způsobem* předmět koupě⁸⁵.

Přestože NS ve své judikatuře rovněž implicitně připouští možnost porušení rámcové smlouvy, když se zabývá otázkou možnosti odstoupení od takové smlouvy (viz kapitola 4.3.2.), je rozdíl v obsahu rozhodovací praxe obou soudů patrný především z pojetí závaznosti rámcové smlouvy, již NS spojuje primárně s klauzulemi, které autor této práce označuje za vedlejší doložky.

Ačkoliv se NS-SR v odůvodněních svých rozhodnutí příliš často nevěnuje dostatečnému rozboru pojmu *rámcových smluv*, je ze způsobu, kterým s tímto pojmem pracuje, patrné, že jeho pohled na problematiku rámcových smluv je značně odlišný, a to *en bloc*. Uvážíme-li podobnost právní úpravy, kterou ve věcech rámcových smluv aplikují slovenské soudy, a kterou aplikují na případy řídicí se právní úpravou účinnou před 01. lednem 2014 soudy České republiky, je bez dalšího zjevné, že rozdílné přístupy ke kvalifikaci rámcových smluv a následkům, jež vyvolávají (zejm. otázka vzniku závazku), jsou otázkou *restriktivního* či *extenzivního* výkladu příslušných právních norem upravujících obsah závazkového vztahu.

---

⁸⁴ Viz usnesení Nejvyššího soudu Slovenské republiky, sp. zn. 4 Obdo 27/2012 ze dne 31. 01. 2013.

⁸⁵ Tímto způsobem vymezuje rámcovou smlouvu NS-SR ve svém usnesení sp. zn. 2 Obdo 62/2015 ze dne 28. 02. 2017, v němž hovoří o podstatných náležitostech inominátní smlouvy, ačkoliv se na první pohled jedná o protimluv. NS-SR tím však zjevně vyjadřuje účelovou vázanost rámcové smlouvy, která má dopadat na budoucí kupní (realizační) smlouvy. Srov. např. usnesení NS-SR sp. zn. 4 Obdo 57/2013 ze dne 30. 12. 2013.

4. Vztah rámcové a realizační smlouvy

4.1. Obecně ke vztahu rámcové a realizační smlouvy

Jelikož z ustálené judikatury jednoznačně vyplývá, že NS ztotožňuje rámcovou smlouvu s obchodními podmínkami nejen z hlediska jejich funkce (nástroj standardizace závazkových vztahů), ale i z hlediska jejich závaznosti, je zřejmé, že i na vztah těchto smluv by při daném pojetí mělo být nutno analogicky aplikovat ustanovení o obchodních podmínkách. Dle ust. § 273 odst. 1 ObchZ, stejně jako dle ust. § 1751 odst. 1 NOZ, se však obchodní podmínky stávají součástí smlouvy pouze v případě, že je na tyto v dané smlouvě odkázáno, přičemž je lhostejné, o který typ obchodních podmínek se jedná. Vezmeme-li v úvahu že rámcová smlouva představuje *konsenzus* smluvních stran o obsahu budoucích smluv, jakož i projev vůle se těmito ustanoveními *pro futuro* řídit, je otázkou, do jaké míry je požadavek na následnou inkorporaci legitimní⁸⁶.

S ohledem na vůdčí principy soukromého práva (autonomie vůle, smluvní volnost aj.) se jeví ztotožňování rámcové smlouvy s obchodními podmínkami absurdní, zejména vezmeme-li v úvahu, že smluvním stranám zákon nebrání zřídit mezi sebou dva a více autonomních závazků, přičemž jeden z nich bude představován povinností podřídit budoucí závazky ujednanému režimu, a předmětem dalších závazků potom bude právě plnění, jehož bližší podmínky modifikuje obsah dřívější smlouvy. Stěží si lze představit racionální důvod pro nemožnost ujednat závazným způsobem to, co lze jednostranně určit⁸⁷ obsahem obchodních podmínek, jež vyžadují pozdější akceptaci v podobě akceptace *oferty*, která na tyto podmínky odkazuje.

Přistoupíme-li však na tezi, že rámcová smlouva je způsobilá založit závazek, je nutno z takového tvrzení dovodit, že žádná další inkorporace ujednání obsažených v rámcové smlouvě do smlouvy realizační není nutná, jelikož smluvní strany se již svým dřívějším souhlasným projevem vůle zavázali podřídit režim plnění z této smlouvy ujednáním obsaženým ve smlouvě rámcové.⁸⁸ Ačkoliv může taková konstrukce působit na první pohled nepřirozeně, budou do požadavků na způsob plnění z realizační smlouvy vtěleny rovněž

---

⁸⁶ Srov. usnesení NS sp. zn. 23 Cdo 1579/2014, ze dne 30. 09. 2014. Jak poukazuje Příkazská (PŘÍKAZSKÁ, Monika. *Rámcové smlouvy po rekonstrukci*. Obchodněprávní revue, 2016, roč. 8, č. 9, s. 248), jedná se v judikatuře NS spíše o excesivní rozhodnutí.

⁸⁷ Ačkoliv bývají obchodní podmínky zpravidla předkládány jednostranně, není tím vyloučeno, aby byl jejich obsah vytvořen na základě vyjednávání stran (viz BEJČEK, Josef. Některá úskalí racionality obchodních podmínek. Právní rozhledy, 2015, roč. 23, č. 18, s. 617). Z hlediska kontraktace se však formálně stále jedná o týž případ.

⁸⁸ Stejný závěr dovozuje Hulmák; srov. HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 24.

požadavky obsažené v rámcové smlouvě. Přestože při daném pojetí rámcových smluv hovoříme o dvou separátních závazcích, nelze tyto smlouvy absolutně izolovat. V opačném případě bychom mohli dospět k absurdním závěrům. Z toho důvodu je tedy dle názoru autora nutné nazírat na rámcovou smlouvu ze dvou pohledů – jedná se sice o právní důvod vzniku závazku, přesto je nezbytné mít na vědomí, že stejně tak rámcová smlouva představuje prostředek standardizace budoucích závazků, stejně jako obchodní podmínky. I z toho důvodu je tak nutné po uzavření realizační smlouvy chápat příslušná ustanovení rámcové smlouvy modifikující takto vzniklý závazkový vztah za jeho nedílnou součást⁸⁹.

Příkladem absurdního následku striktní separace závazků by mohlo být odstoupení od smlouvy z důvodu jejího podstatného porušení⁹⁰. Pokud bychom striktně rozlišovali povinnost založenou rámcovou a realizační smlouvou, mohli bychom se dostat do situace, kdy dlužník bude plnit v rozporu s klauzulí sjednanou v rámcové smlouvě, čímž poruší tuto smlouvu, jíž se zavázal podřídit závazky z budoucích smluv režimu této rámcové smlouvy. Neporušil by však smlouvu realizační, která zakládá odlišný závazek, jenž danou povinnost výslovně nezakládá. Při takto *restriktivním* výkladu bychom potom mohli konstatovat porušení smlouvy pouze ve vztahu ke smlouvě rámcové, od které by bylo možné odstoupit; nikoliv však ve vztahu ke smlouvě realizační (nebyl-li by v ní výslovně sjednán opak). Takový výklad by byl zcela iracionální a popíral by smysl samotného institutu. Obdobnou nežádoucí situaci, která by v případě absolutní separace závazků nastala, může představovat např. změna v subjektu závazku v podobě *privativní intercese*.

Z výše uvedeného tak lze dovozovat, že obsah rámcové smlouvy je nutno chápat ve dvou rovinách: (1) V té první se jedná o právní titul pro vznik samotného závazku, jímž si smluvní strany sjednávají povinnost, akceptovat skutečnost, že pro ně v případě uzavření realizační smlouvy bude bez dalšího závazný nejen obsah výslovně vyjádřený v této smlouvě, nýbrž i ujednání obsažená v rámcové smlouvě. (2) V druhá rovina se potom projevuje po uzavření realizační smlouvy, do níž je nutno relevantní obsah rámcové smlouvy integrovat, jelikož vůle stran právě k takovému výsledku bezesporu směřuje. Rozdíl od obchodních podmínek potom spočívá v tom, že titulem pro takovou integraci není až samotná (realizační) smlouva, nýbrž již konsenzus projevený uzavřením smlouvy rámcové.

---

⁸⁹ Stejný závěr dovozuje Hulmák; srov. HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 24.

⁹⁰ Ve smyslu ust. § 2002 a násl. NOZ.

4.2. Praktické důsledky odlišnosti koncepcí

Rozdílnost mezi inkorporací obchodních podmínek a integrací obsahu rámcové smlouvy do smlouvy realizační se může prakticky projevovat již v otázkách na první pohled nepatrných, v praxi však zcela zásadních. Jedním z takových případů může být konkludentní způsob uzavírání realizačních smluv. Kazuistickým příkladem může být situace, kdy provozovatel nákladní silniční dopravy uzavře rámcovou smlouvu s dodavatelem pohonných hmot. Účelem může být například sjednání zvýhodněné ceny, kterou se dodavatel pohonných hmot rozhodne nabídnout při očekávání odběru jejich vysokého množství. Lze předpokládat, že realizační smlouvy budou následně uzavírány na účet dopravce v důsledku jednání jeho zaměstnanců, kteří přijedou k čerpací stanici, natankují pohonné hmoty, přičemž ujednaným způsobem prokáží své zmocnění jednat na účet svého zaměstnavatele, důsledkem čehož zaplatí zvýhodněnou cenu. Modelový příklad je sice pouze teoretický a do značné míry zjednodušený, přesto si lze podobnou situaci v případě „menších“ podnikatelů s lokálním rozsahem činnosti představit. Uvážíme-li okamžik⁹¹ a způsob uzavření smlouvy (tedy konkludentní akceptace oferty), je na první pohled zjevné, že aplikace příslušných ustanovení⁹² o nutnosti odkazu na obchodní podmínky je pro daný případ velmi nepraktická. Plně se tak projevují klady rámcové smlouvy, která závazek ze smlouvy realizační modifikuje bez dalšího.⁹³

Nehledě pak na skutečnost, že motivem uzavření rámcové smlouvy může být i určitá míra rigidity, která není obchodním podmínkám vlastní. Rámcová smlouva, která dle doktrinálního pojetí vykazuje schopnost modifikovat obsah rámcových smluv bez dalšího, je smlouvou *stricto sensu*, pro změnu jejíhož obsahu je nutný souhlasný projev vůle stran (§ 1901 NOZ)⁹⁴. Změna jejího obsahu tak vyžaduje kumulativní novaci⁹⁵, což je požadavek, který si v případě obchodních podmínek nelze představit. Jedná se o proces, s nímž si lze spojovat předpoklad vyšší míry uvážení a trvanlivosti, než v případě přiložení změněných obchodních podmínek k ofertě. Ačkoliv důsledek absence souhlasu druhé smluví strany se změnou (resp. s návrhem na novaci rámcové smlouvy) může mít v obou případech stejný praktický důsledek, a sice ukončení dlouhodobé spolupráce (návrh na uzavření smlouvy s pozměněnými obchodními podmínkami nebude akceptována; resp. nebude docházet

⁹¹ Pomineme-li zároveň možnost ujednání sofistikovanějšího způsobu kontraktace.

⁹² Aktuálně ust. § 1751 odst. 1 NOZ.

⁹³ Srov. rozsudek NS sp. zn. 32 Cdo 24/2010.

⁹⁴ Srov. HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 24. (ke sjednávání rámcové smlouvy).

⁹⁵ Viz např. KINDL, Tomáš IN ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník: komentář. Svazek V (§ 1721 až 2520)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 360.

k uzavírání dalších realizačních smluv), rigidita rámcových smluv může být oproti obchodním podmínkám pro smluvní strany vítanou výhodou z hlediska určité business strategie a psychologie.

4.3. Vliv na aplikaci některých ustanovení o závazcích

4.3.1. Kombinace rámcové smlouvy s obchodními podmínkami

Ze zvláštní formy provázanosti rámcové a realizační smlouvy vyplývá značné množství specifíků, které se projeví při aplikaci nejen obecných ustanovení o závazcích. V první řadě je třeba zdůraznit skutečnost, že ujednání obsažená v realizační smlouvě mají přednost před smlouvou rámcovou, jsou-li jejich ustanovení ve vzájemné kolizi⁹⁶. O správnosti takového tvrzení snad nemůže být pochyb, jelikož odlišným ujednáním obsaženým v realizační smlouvě strany projevují vůli řídit se v konkrétním (realizačním) případě jiným pravidlem, což může mít z hlediska *kauzy* nesčetný způsob různých příčin. Ve spojení s normativní povahou rámcové smlouvy tato skutečnost implikuje vztah rámcové a realizační smlouvy, který můžeme označit za vztah obecného ke zvláštnímu. Tento vztah se projeví např. v situaci, kdy smluvní strany odkáží v určité části obsahu závazku z rámcové smlouvy na obchodní podmínky, které používají při kontraktaci s ostatními subjekty.⁹⁷ I kdyby byla část rámcové smlouvy určena odkazem na obchodní podmínky, nic nevylučuje, aby smluvní strany následně určily odlišná ujednání realizační smlouvy na jiné (aktualizované) obchodní podmínky. Přestože by si takové obchodní podmínky vzájemně odporovaly, je ze vztahu obecného ke zvláštnímu zřejmé, že aplikace ust. § 1751, odst. 2 NOZ by byla vyloučena, bez ohledu na to, která ze stran obchodní podmínky vypracovala, příp. „připojila“ k návrhu té či oné smlouvy. Naopak ob stojí i kolidující část obchodních podmínek, přičemž „pozdější“ obchodní podmínky inkorporované do realizační smlouvy budou mít z titulu *zvláštního ujednání* přednost.⁹⁸

4.3.2. Trvání závazku z rámcové smlouvy

Samostatnou otázkou vyplývající ze specifického vztahu rámcové a realizační smlouvy potom představuje problematika změny a zániku závazku. NS ve své judikatuře zcela

---

⁹⁶ HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 24.

⁹⁷ Povaha rámcové smlouvy dozajista nevylučuje, aby smluvní strany sjednaly pouze takový obsah, který se odlišuje od obchodních podmínek vypracovaných jednou ze stran, která tyto podmínky užívá při kontraktaci s ostatními obchodními partnery, a obsah, který je totožný strany určily odkazem do těchto obchodních podmínek v souladu s ust. § 1751 odst. 1 NOZ (srov. rozsudek NS sp. zn. 23 Cdo 1888/2007 ze dne 22. 09. 2009).

⁹⁸ Obdobně PŘÍKAZSKÁ, Monika. *Rámcové smlouvy po rekonstrukci*. Obchodněprávní revue, 2016, roč. 8, č. 9, s. 247.

konstantně připouští možnost odstoupení od rámcové smlouvy, což nepochybně souvisí s konstatováním NS, že rámcová smlouva je inominační smlouvou. Na tuto skutečnost ostatně čteně poukazuje Příkazská.⁹⁹ Možnosti odstoupení od realizační smlouvy pro porušení smlouvy rámcové byl věnován prostor již v kapitole 4.1., jak se však vypořádat s odstoupením od smlouvy rámcové? Samostatnou otázkou tvoří už jen okruh zákonných důvodů, pro něž by mělo být možné od rámcové smlouvy odstoupit. Zaměříme-li se na podstatné porušení smlouvy, můžeme jako příklad uvést rozsudek NS sp. zn. 23 Cdo 1888/2007 ze dne 22. 09. 2009, kde NS zcela legitimně připouští možnost odstoupit od rámcové smlouvy, pokud je některé z jejích ustanovení porušeno při plnění realizační smlouvy podstatným způsobem. Je však nejasné, zda může smluvní strana odstoupit od rámcové smlouvy pro podstatné porušení povinnosti, které vyplývá toliko ze smlouvy realizační. Při striktním výkladu nelze porušení takové povinnosti považovat za porušení rámcové smlouvy, jelikož rámcová smlouva zakládá závazek řídit se při plnění realizační smlouvy určitými pravidly právě v rozsahu těchto zvláště ujednaných pravidel. Následkem takového výkladu pak může být situace, kdy pro porušení téže povinnosti (např. plnit v určené lhůtě) může být v jednom případě od rámcové smlouvy odstoupeno, v druhém však nikoliv, a to pouze v závislosti na způsobu ujednání takové povinnosti (již v rámcové smlouvě, nebo *ad hoc* v každé smlouvě realizační). V opačném případě, a sice pokud bychom hypoteticky připustili možnost odstoupit od rámcové pro porušení smlouvy realizační, bylo by z hlediska právní kvalifikace mimořádně obtížné posoudit, které porušení realizační smlouvy je natolik závažné, aby *kontrahent* při předpokládání takového porušení neuzavřel ani smlouvu rámcovou¹⁰⁰. Jelikož je odpověď na nastolenou otázku nejednoznačná a názory se mohou různit, lze toliko učinit závěr, že racionální kontrahenti by při sjednávání rámcové smlouvy neměli zapomínat na ujednání výčtu důvodů, pro něž bude od rámcové smlouvy možné odstoupit tak, aby byly nesporně oprávněny tímto způsobem reagovat rovněž na flagrantní a závažná porušení realizačních smluv.

Zmiňujeme-li zánik závazku z rámcové smlouvy s účinky *ex tunc*, je nasnadě otázka, jaký dopad bude mít takové skutečnost na existenci a obsah závazků ze smluv realizačních. V této záležitosti zastává NS zcela legitimní závěr, když uvádí, že: „*Odstoupení od samotné rámcové smlouvy se nedotýká kupních smluv na jejím základě již uzavřených [...]*“¹⁰¹ Uvážíme-li, že NS považuje pojem *rámcová smlouva* za ekvivalent obchodních podmínek,

⁹⁹ PŘÍKAZSKÁ, Monika. *Rámcové smlouvy po rekonstrukci*. Obchodněprávní revue, 2016, roč. 8, č. 9, s. 247.

¹⁰⁰ Srov. ŠILHÁN, Josef IN HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 1199.

¹⁰¹ Rozsudek NS sp. zn. 23 Cdo 1888/2007 ze dne 22. 09. 2009.

není takový závěr nikterak překvapivý. Jeho legitimitu bychom mohli opřít rovněž o ustanovení § 2004 odst. 3 NOZ, jelikož závazek z rámcové smlouvy spadá do kategorie závazků s trvajícím či opakovaným plněním; správnějším zdůvodněním však bude skutečnost, že obsah smlouvy rámcové je bez dalšího integrován do smlouvy realizační (viz kap. 4.1.), což je argument, který může obstát i v případě jiných způsobů zániku závazku (např. *disoluční dohoda*). Lze tak konstatovat, že zánik závazku ze smlouvy rámcové nebude v zásadě na újmu obsahu závazků ze smluv realizačních.

V souvislosti s trváním závazku z rámcové smlouvy je nasnadě rovněž krátká úvaha o klauzule *rebus sic stantibus* zakotvené v ustanovení § 1765 NOZ. I v tomto případě je nezbytné reflektovat dualitu závazků, která vzniká v důsledku uzavření (1) rámcové smlouvy a následně rovněž (2) smlouvy realizační. V případě aplikovatelnosti tohoto ustanovení na závazek ze smlouvy realizační, nemůže být dle názoru autora pochyb o její neproblematické přípustnosti, a to především vzhledem k integraci obsahu rámcové smlouvy do smlouvy realizační. Hypoteticky si lze představit rovněž aplikaci tohoto ustanovení na smlouvu rámcovou, avšak vzhledem k povaze dluhu, který tato smlouva zakládá, a určité formě „podmíněnosti“ (ačkoliv ne v pravém smyslu) aktivace ujednání v ní obsažených, se bude jednat zejména o případy smluv zakládajících *smluvní přímus*. Taková změna rámcové smlouvy by se potom mohla jen stěží dotknout již dříve uzavřených realizačních smluv.

4.3.3. Deliktní odpovědnost

Uvážíme-li dvě paralelní roviny závaznosti rámcové smlouvy (viz kapitola 4.1), vyvstávají zde rovněž otázky související s následky vzniku odpovědnosti, a to nejen odpovědnosti z vadného plnění (viz rovněž kap. 4.3.2.), nýbrž i odpovědnosti za vznik škody v důsledku porušení smluvní povinnosti (odpovědnosti deliktní). Pluralita závazků tak může zapříčinit nejasnosti ohledně možnosti dvojího porušení smluvní povinnosti, která souběžně vyplývá ze dvou samostatných smluv. Problematice deliktní odpovědnosti se sice okrajově věnuje Dohnal¹⁰², jedná se však jen o zmínku spočívající v odkazu na jediný rozsudek NS.

Zaměříme-li se tedy na problematiku smluvní odpovědnosti, je bezpochyby nutno začít u ust. § 2913 odst. 1 NOZ, který obsahuje skutkovou podstatu smluvní odpovědnosti. Hypotéza této právní normy předpokládá porušení smluvní povinnosti některou ze smluvních stran, jehož následkem má dojít ke vzniku škody, přičemž pro danou množinu případů je klíčové slovo „smlouva“.

---

¹⁰² DOHNAL, Jakub IN DOHNAL, Jakub, GALVAS, Miroslav, OLIVA, Jakub. *Obchodní smlouvy*. Praha: C.H. Beck, 2016, s. 192.

Pokusíme-li se celou otázku modelovat trochu více kazuisticky, lze si představit situaci, kdy rámcová smlouva stanoví ve vztahu k budoucím závazkům lhůty k plnění, přičemž taková smluvní klauzule se po uzavření realizační smlouvy stane její nedílnou součástí (viz kap. 4.1). Důsledkem prodlení s plněním potom není pouze porušení realizační smlouvy, nýbrž i porušení povinnosti ze smlouvy rámcové, která, jak již bylo popsáno, zakládá závazek, jehož obsahem je povinnost řídit se po uzavření realizační smlouvy pravidly ujednanými ve smlouvě rámcové¹⁰³. Vznikne-li v důsledku prodlení (nejen) druhé smluvní straně škoda, nemusí být zcela jasné, jakým způsobem úspěšně uplatnit kompenzační nárok.

Jelikož závazky z rámcové a realizační smlouvy existují paralelně a není dán důvod, pro něž by ujednání obsažená v rámcové smlouvě neměla po uzavření realizační smlouvy působit (minimálně) tytéž důsledky, jako před jejím uzavřením, je zde dána pluralita smluvních povinností, které byly porušeny. K vyřešení otázky smluvní odpovědnosti je tedy nutno začít u těch jejích pojmových znaků, které obdobný problém nevykazují. Tak především: z hlediska skutkového se jedná o jediné jednání (konání či opomenutí), jehož důsledkem (právní kauzalita) vznikla „jediná“ škoda. Pluralita porušených smluvních povinností tak představuje pouze dvojí možnost kvalifikace „protiprávnosti“ jednání smluvní strany, z čehož je možné dovozovat, že záleží pouze na rozhodnutí poškozené smluvní strany, na základě kterého titulu se bude dovolávat odpovědnosti protistrany.

Ačkoliv je uplatnění kompenzačního nároku na základě realizační smlouvy pravděpodobně praktičtější a logičtější, nelze, dle názoru autora, uplatnění takového nároku na základě smlouvy rámcové nevyhovět. Z hlediska procesního by potom pravomocné rozhodnutí o nároku založeného na jednom z titulů mělo ve vztahu k nároku založenému na druhém titulu důsledky věci rozhodnuté ve smyslu ust. § 159a odst. 4 o.s.ř. Pokud by případně z jakéhokoliv důvodu došlo ke dvojímu uspokojení nároku, jednalo by se o bezdůvodné obohacení ve smyslu ust. § 2991 a násl. NOZ.

---

¹⁰³ Hulmák (HULMÁK, Milan IN HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 24) výslovně uvádí: „*Jeho [závazku založeného rámcovou smlouvou] obsahem je vzájemné právo a povinnost smluvních stran řídit se při uzavření a plnění konkrétní realizační smlouvy rámcovou smlouvou [...].*“

Závěr

Jedním z vůdčích principů soukromého práva, na jehož význam je navíc v souvislosti s rekodifikací kladen stále větší důraz, je bezesporu princip autonomie vůle, který se v otázkách závazků z právního jednání projevuje skutečně velmi výrazně. Nemenší pozornost by měla být věnována skutečně projevené vůli subjektů i v případě standardizace budoucích kontraktů, a proto by v jednotlivých případech mělo být důsledně zkoumáno, k čemu projevená vůle stran skutečně směřovala. Už samotná skutečnost, že neexistuje racionální důvod, pro který by mělo být vyloučeno, aby dva či více subjektů mezi sebou sjednalo inominátní smlouvu, jejímž obsahem bude závazek spočívající v povinnosti podřídit budoucí smlouvy specifickému, v ní sjednanému režimu, by měla být pro závěr, že obchodní podmínky nelze obsahově ztotožňovat s rámcovou smlouvou, dostatečně legitimizující. Zejména pak s ohledem na neopomenutelný fakt, že právně relevantní účinky obchodních podmínek nastávají ve zcela odlišný okamžik, než je tomu v případě rámcové smlouvy, čehož důsledkem může mít volba jednoho z těchto prostředků kontraktační standardizace ve vztahu k druhému odlišné konsekvence, jejichž význam může být v některých praktických otázkách zcela zásadní. A je nutné zdůraznit, že rozdílnost mezi následky, které tyto instituty vyvolávají, nespočívá pouze v otázce nutnosti inkorporace do textu smlouvy, již institut obchodních podmínek předpokládá, nýbrž i o otázky spojené s deliktní odpovědností, konkurencí více obchodních podmínek atd.

S ohledem na obsah judikatury Nejvyššího soudu je zcela pochopitelné, že z řad odborné veřejnosti lze zaslechnout hlasy volající po zásadní revizi judikатурních názorů NS na problematiku rámcových smluv. Konstantnost této judikatury spočívá zejména ve stále se opakujících tezích o absenci závazku a povaze závaznosti, aniž by bylo možné bez jakýchkoliv pochybností indukovat komplexní teorii o povaze rámcové smlouvy, kterou však přináší (byť ne ve zcela optimálním rozsahu) právní nauka, jejíž názory jsou z hlediska argumentačního podloženy mnohem silněji, přičemž se z hlediska aktuálního nazírání na zásady soukromého práva jeví být pokrokovější.

Důvodem pro rozdíl mezi závěry, které NS uvádí ve své judikatuře, a opačnými závěry, které se objevují v odborných publikacích, zjevně není temporální aspekt, jelikož rozdíly v relevantních ustanoveních NOZ a ObchZ, která jsou pro kvalifikaci rámcových smluv nejzásadnější (zejm. pak úprava inominátní smlouvy), nevykazují takové změny, v jejichž důsledku by bylo možné očekávat diametrálně odlišný pohled na danou problematiku.

Jedním z argumentů svědčících v neprospěch teze zastávané Nejvyšším soudem je rovněž benevolentní přístup justice na území Slovenské republiky. Vzhledem ke srovnatelnému hmotněprávnímu základu rozhodovací praxe nejvyšších soudů České a Slovenské republiky je patrné, že právní kvalifikace rámcové smlouvy otázkou extenzivnosti/restriktivnosti příslušných zákonných ustanovení, přičemž přístup NS ČR se jeví být až nepřiměřeně restriktivní.

Vezmeme-li v potaz, že NS v důsledku přiznává rámcovým smlouvám jistou míru závaznosti, je nutno jedním dechem dodat, že tuto závaznost většinou spojuje s klauzulemi, které tvoří samotné materiální jádro rámcové smlouvy, které je možné definovat jejím účelem, a sice ujednáním normativního obsahu, který bude *inter partes* závazný v případě budoucí kontraktace. Z tohoto jádra rámcové smlouvy pak v dikci NS zůstávají skutečně pouze obchodní podmínky, což nelze považovat, jak bylo popsáno výše, za zcela a bezvýhradně legitimní závěr.

Oproti těmto vedlejším doložkám je pak nezbytné vymezit specifický případ rámcové smlouvy, jíž se sjednává smluvní přímus. V souvislosti s touto problematikou je nutno kvitovat, že NS ve své novější judikatuře otevřeně připouští možnost sjednání takové rámcové smlouvy, čímž odstraňuje dřívější nejasnosti a posiluje tak legitimní očekávání stran budoucích rozhodnutí ve srovnatelných případech. Dle autora práce je takový závěr NS zcela legitimní a v souladu s vůdčími zásadami občanského práva.

V každém případě je však nutné při právní kvalifikaci každého podobného konsensu zkoumat vůli stran, která sice nemusela, nicméně mohla směřovat ke vzniku následku odlišného od pouhého sjednání obchodních podmínek. Tento závěr je však nutno chápat především jako apel na soudce vyšších článků justiční soustavy, na nichž především záleží, zda bude koncepce založená na teorii vzniku závazku z rámcové smlouvy, jíž autor práce ze shora popsaných důvodů preferuje, uvedena v život.

Seznam použitých zdrojů

Monografie a komentáře

- BEJČEK, Josef a kol. *Obchodní smlouvy: závazky v podnikání*. Praha: C.H. Beck, 2015, 344 s.
- BEJČEK, Josef, ELIÁŠ, Karel, RABAN, Přemysl a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní závazky. 3. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2003, 542 s.
- BEJČEK, Josef, KOTÁSEK, Josef, PŘÍKAZSKÁ, Monika a kol. *Obchodní podmínky*. Brno: Masarykova univerzita, 2016, 304 s.
- BĚLOHLÁVEK, Alexander. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2012, 1176 s.
- DOHNAL, Jakub, GALVAS, Miroslav, OLIVA, Jakub. *Obchodní smlouvy*. Praha: C.H. Beck, 2016, 230 s.
- EICHLEROVÁ, Kateřina a kol. *Energetický zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 1492 s.
- HENDRYCH, Dušan a kol. *Právnícký slovník*. Praha: C. H. Beck, 2009, 1481 s.
- HEYROVSKÝ, Leopold. *Dějiny a systém soukromého práva římského. 6. vydání*. Bratislava: Nákladem Právnícké fakulty University Komenského v Bratislavě, 1927, 656 s.
- HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V: závazkové právo - obecná část (§ 1721-2054), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, 1344 s.
- LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I: obecná část (§ 1-654), komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, 2400 s.
- LEVÝ, Jiří, SMOLÍK, Petr, SVOBODA, Karel, ŠÍNOVÁ, Renáta, a kol. *Občanský soudní řád. Komentář. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2017, 1632 s.
- PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír, a kol. *Občanský zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2017, 3053 s.
- PLÍVA, Stanislav, TOMSA, Miloš, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. *Obchodní zákoník: komentář. 13. vydání*. Praha: C.H. Beck, 2010, 1478 s.
- PRAŽÁK, Zbyněk, FIALA, Josef, HANDLAR, Jiří a kol. *Závazky z právních jednání podle občanského zákoníku*. Praha: Leges, 2017, 1680 s.
- ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník: komentář. Svazek V (§ 1721 až 2520)*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, 1700 s.

Odborné články

- BEJČEK, Josef. Některá úskalí racionality obchodních podmínek. *Právní rozhledy*, 2015, roč. 23, č. 18, s. 617
- NOVÁČEK, Roman. Rámcové smlouvy. *Právní rozhledy*, 2004, roč. 12, č. 1, s. 16
- PŘÍKAZSKÁ, Monika. Rámcové smlouvy po rekonstrukci. *Obchodněprávní revue*, 2016, roč. 8, č. 9, s.

Judikatura

- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 22 Cdo 2643/99 ze dne 13. 2. 2001.
- Rozsudku Nejvyššího soudu České republiky č. j. 32 Odo 953/2002-260 ze dne 26. 02. 2003.
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 33 Odo 824/2005 ze dne 30. 11. 2005.
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 32 Cdo 3082/2007 ze dne 10. 03. 2008.
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 32 Odo 629/2006 ze dne 28. 05. 2008.
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 23 Cdo 1888/2007 ze dne 22. 09. 2009.
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 23 Cdo 1065/2008 ze dne 28. 01. 2009.
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 32 Cdo 24/2010 ze dne 28. 06. 2011.
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 23 Cdo 936/2012 ze dne 28. 11. 2012.
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 23 Cdo 4445/2011 ze dne 28. 03. 2012.
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 23 Cdo 1579/2014, ze dne 30. 09. 2014.
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 29 Cdo 5105/2014 ze dne 31. 05. 2016.

- Rozsudek Nejvyššího soudu Slovenské republiky sp. zn. 2 Obo 124/2008 ze dne 15. 04. 2009.
- Usnesení Nejvyššího soudu Slovenské republiky sp. zn. 4 Obdo 27/2012 ze dne 31. 01. 2013.
- Usnesení Nejvyššího soudu Slovenské republiky sp. zn. 4 Obdo 57/2013 ze dne 30. 12. 2013.
- Usnesení Nejvyššího soudu Slovenské republiky sp. zn. 2 Obdo 62/2015 ze dne 28. 02. 2017.
-

Právní předpisy

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník, v znení neskorších predpisov (SR).
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 216/1994 Sb., zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů.

Abstrakt

Práce se zaměřuje na otázky spojené s názorem českých soudů na povahu takzvaných rámcových smluv a srovnání těchto názorů s míněním autorů odborných publikací a s akademickými doktrínami. Práce je založená na analýze přípustných podob občanskoprávních závazků z právních jednání a aplikaci jejích dílčích závěrů na případy rámcových smluv. Prostřednictvím této metody práce zjišťuje, zda je přístup českých soudů k rámcovým smlouvám správný, když jejich právní následky ztotožňuje s následky vyvolávanými obchodními podmínkami ve smyslu § 1751 nového občanského zákoníku. Práce rovněž srovnává českou judikaturu s přístupem soudů Slovenské republiky, kde je právní úprava obligací srovnatelná s českou úpravou před rekodifikací soukromého práva. Druhá část práce je věnována specifickým následkům vyvolávaným rámcovými smlouvami, jelikož mnohé z nich jsou jen obtížně srovnatelné s ostatními druhy smluv.

Klíčová slova: Rámcová smlouva, závazek, obligace, obchodní podmínky, Nejvyšší soud České republiky, judikatura, právní nauka, občanský zákoník, obchodní zákoník.

The Abstract

The thesis is focused on questions connected with Czech court's opinion of character of so-called general contracts and comparison of this opinion with meaning of authors of professional publications and with academic doctrines. The thesis is based on analysis of allowable forms of civil contractual obligation and application of its partial conclusions on the cases of general contracts. During this method the thesis explores, if the doctrine of a Czech courts is correct, when they equate consequences of general contracts and business conditions in sense of § 1751 of the new civil code. The thesis also compares Czech judicature with practice of the courts of Slovak republic, where the obligational law is similar like the Czech before recodification of civil law. The second part of the thesis is devoted to specific consequences of general contracts, because many of them are very difficulty comparable with other types of contracts.

Key words: General contract, obligation, business conditions, The Supreme Court of the Czech republic, judicature, jurisprudence, civil code, business code.